

ncse

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta
National Council for Special Education

ncse

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta
National Council for Special Education

An Chomhairle Náisiúnta
um Oideachas Speisialta

**Dréacht-Tuarascáil
Bhliantúil 2022**

© NCSE 2023

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta

1-2 Sráid an Mhuilinn
Baile Átha Troim
Co. na Mí

T: 01 6033200

www.ncse.ie

Clár na dToghthóirí

Tuarascáil Chathaoirleach an NCSE chuig na hAirí	2
Réamhrá an Phríomhfheidhmeannaigh	7
Réamhrá: Ár gCur Chuige Straitéiseach	11
Príomhghnóthachtálacha	12
Sprioc Straitéiseach 1	16
1.1 Réamhrá	16
1.2 Scoileanna Foinsithe sa Scoilbhliain 2021/22	17
1.3 Scoileanna Foinsithe sa Scoilbhliain 2022/23	19
1.4 Foghlaim Ghairmiúil Múinteoirí (TPL)	21
1.5 Measúnú ar an Riachtanas is Gá	23
1.6 Cur i bhfeidhm na Samhla um Chuimsiú Scoile Píolótach	25
1.7 Straitéis Chuimsitheach Fostaíochta (CES) – Staidéar Píolótach Idirthréimhseach	29
1.8 Nuashonrú ar an Ngníomhaíocht	30
Sprioc Straitéiseach 2	38
2.1 Dul chun cinn ar Pholasaí Comhairle ar Scoileanna Speisialta agus Ranganna Speisialta	38
2.2 An Ghníomhaireacht Eorpach um Riachtanais Speisialta agus um Oideachas Cuimsitheach	38
2.3 Forbairt ar Chreat Iompraíochta an NCSE	38
2.4 Clár Taighde	39
2.5 Comhdháil Taighde 2022	41
Sprioc Straitéiseach 3	48
3.1 Réamhrá	48
3.2 Comhdháil na Foirne	48
3.3 Fóram Comhchomhairleach	48
3.4 Comhairle an NCSE	50
3.5 Rialachas	54
Aguisíní	
Aguisín 1 – Dearbhú ar Chomhlíonadh Cheanglais an Chóid Chleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016	58
Aguisín 2 – Foireann NCSE	61
Aguisín 3 – Faisnéis Staidrimh maidir le Leithdháiltí agus Ranganna Speisialta do na Blianta Acadúla 2011/12 go 2021/22	62
Aguisín 4 – Gluais na nAcrainmneacha a úsáidtear	65
Aguisín 5 – Grafaic Faisnéise ar Phríomhstaitisticí NCSE	66

Tuarascáil Chathaoirleach an NCSE chuig na hAirí

Meitheamh 2023

Norma Foley Uasal, TD
An tAire Oideachais
An Roinn Oideachais
Sráid Mhaoilbhríde
Baile Átha Cliath 1
D01 RC96

Joseph Madigan Uasal, TD
An tAire Stáit a bhfuil freagracht air maidir le hOideachas Speisialta agus Cuimsiú
An Roinn Oideachais
Sráid Mhaoilbhríde
Baile Átha Cliath 1
D01 RC96

A Airí, a chara,

Ag teacht le riachtanais an Achta um Oideachas Daoine a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu, 2004, mar Chathaoirleach Gníomhach ar Oideachas Speisialta na Comhairle Náisiúnta (CNOS), is mór an onóir dom ár dtuarascáil bhliantúil le haghaidh 2022 a chur i láthair duit.

Ag tús 2022, chuireamar fáilte roimh an Uasal John Kearney mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) nua an CNOS. Chuaigh John i mbun poist i mí an Mhárta, agus d'éirigh le Teresa Griffin, a chuaigh ar scor le déanaí tar éis 10 mbliana sa ról – guímid gach rath ar Teresa agus í ar scor. Ag deireadh 2022, tháinig deireadh le téarma na Comhairle. Ba mhaith liom buíochas ar leith a ghabháil leis an gCathaoirleach atá ag imeacht, Joe Hayes, agus le seisear comhaltaí den Chomhairle atá ag éirí as, as a gcuid ama agus ionchur luachmhar a thabhairt d'obair an CNOS thar a dtéarma ceapacháin.

Ag teacht le fíis an CNOS do shocháil ina dtacaítear le leanaí agus daoine fásta a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu chun torthaí níos fearr a bhaint amach ina gcuid oideachais, bhí ár bpríomhfhócas ar sholáthar tacaíochtaí oideachais do leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu a phleanáil agus a chomhordú. Ag deireadh 2022, bhí 2,152 rang speisialta i scoileanna príomhshrutha agus bhí áiteanna ar fáil do 13,464 scoláire, agus os cionn 19,000 post CRS, suas ó 18,000 ag deireadh mhí na Nollag 2021. Bhí os cionn 8,000 dalta cláraithe i scoileanna speisialta le tacaíocht ón CNOS ag deireadh na scoilbhliana 2021/22, le tacaíocht ó níos mó ná 1,250 múinteoir agus os cionn 2,700 Cúntóirí Riachtanas Speisialta. I bhfianaise chinneadh an Rialtais leithdháiltí ceadaithe a choinneáil in 2022, lean an CNOS den obair ar athbhreithnithe eisceachtúla ar leithdháiltí CCN agus SET.

Mar fhreagairt ar ionradh na Rúise ar an Úcráin, cuireadh tacaíocht ar fáil do leanaí Úcránacha a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus a thagann go hÉirinn lena dteaghlaigh. I gcomhar leis an Roinn Oideachais, chuir an CNOS leithdháiltí breise CRS agus MRS ar scoileanna chun tacú le teacht dhaltaí na hÚcráine inár scoileanna. Ag deireadh 2022, sholáthair an CNOS seirbhísí aistriúcháin scríofa na hÚcráine/na Rúise, chun rochtain éifeachtúil ar sheirbhísí RSO a éascú. I mí na Nollag 2022, taifeadh 2,909 rollú Úcráinise ar fud suíomhanna scoile.

Chuir an CNOS réimse ábhar agus tacaíochtaí ar fáil chun tacú le tuismitheoirí, múinteoirí agus scoileanna. Áiríodh leo sin seimineáir faisnéise do thuismitheoirí a leathnú, bileoga do thuismitheoirí agus do dhaltáí ón Úcráin maidir le rochtain a fháil ar thacaíochtaí in Éirinn, agus sraith acmhainní do leanaí scoile agus leanaí atá lonnaithe sa bhaile faoi Chlár Samhraidh 2022. Leanfar de dheiseanna foghlama gairmiúla do mhúinteoirí a sheachadadh go pearsanta agus ar líne; ghlac breis agus 5,000 múinteoir páirt sna seimineáir seo in 2022.

Leanadh le gnéithe den tSamhail Chuimsithe Scoile (SCM) a chur i bhfeidhm i rith na bliana. Tugadh tacaíocht do níos mó ná 2,000 múinteoir trí imeachtaí TPL le scoileanna a ghlac páirt i dTionscadal Teiripe In scoile mar chuid de SIM, agus tugadh tacaíocht do níos mó ná 650 múinteoir trí Fhoirne Réigiúnacha Feabhsaithe trí sheimineáir a chuir teiripeoirí agus cleachtóirí iompraíochta ar fáil. Lean an clár oiliúna náisiúnta do Chúntóirí Riachtanas Speisialta de bheith ag rolladh amach, agus bhain os cionn 800 dalta céim amach i mí na Samhna 2022 agus cláraíodh 961 dalta eile i mí Mheán Fómhair 2022. Seoladh Pírlótach Altranais Náisiúnta nua i mí Dheireadh Fómhair 2022 chun tacú le leanaí a bhfuil riachtanais chasta cúraim sláinte acu.

Tá comhairle a chur ar an Aire trí chomhairle neamhspleách, shaineolach agus fhianaisebhunaithe ar cheann de spriocanna straitéiseacha an CNOS. Chuige sin, chuir an CNOS páipéar comhairle beartais nuashonraithe maidir le scoileanna speisialta agus ranganna speisialta faoi bhráid na Roinne Oideachais, tar éis moilleanna le linn phaindéim COVID-19. Áiríodh leis sin athbhreithniú nuashonraithe ar an litríocht agus tuarascálacha agus foilseacháin a rinneadh le déanaí go 2022. Táimid ag tnúth le foilsiú na comhairle beartais seo in 2023.

Lean ár gclár taighde ar aghaidh le linn 2022, agus lean an obair allamuigh ar roinnt tionscadal coimisiúnaithe ag dul chun cinn le linn na bliana. Bhailigh an tionscadal mapáil agus rianú daltaí tar éis dóibh an scoil a fhágáil an chéad bhabhta sonraí ó dhaltáí agus ó scoileanna agus iad ag ullmhú chun an scoil a fhágáil in 2022. Beidh an dara babhta bailithe sonraí ar siúl go luath in 2023. Cuireadh tuarascáil i gcrích a d'eascair as an staidéar ar thionchar COVID-19 ar dhaltáí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus tá sí le foilsiú in 2023. Táimid ag tnúth le torthaí na dtuarascálacha seo ag eascairt as na staidéir a roinnt le do Roinne.

Coimisiúnaíodh staidéar nua in 2022, chun meastóireacht sheachtrach a dhéanamh ar an gcaoi a gcuireann an CNOS a seirbhísí túslíne ar fáil chun an tionchar atá aige i seomraí ranga ar fhoireann scoile, ar dhaltáí agus ar thuismitheoirí a chinneadh. Tabharfaidh an staidéar spreagúil seo treoir dúinn maidir le creat a fhorbairt don todhchaí agus tuiscint a fháil ar na tairbhí agus an tionchar atá ag ár seirbhísí agus aird a tharraingt ar réimsí ina bhféadfaí feabhas a chur orthu.

Tionóladh an chomhdháil bhliantúil taighde i mí na Samhna 2022 i bPáirc an Chrócaigh, agus bhí os cionn 250 toscaire ag freastal go pearsanta nó ar líne tríd an sruth beo. Na téamaí 'oideachas tar éis na paindéime' agus 'taithí an aistrithe: rinne réimse saineolaithe náisiúnta agus idirnáisiúnta plé ar dhul isteach i gcóras na hÉireann agus ar fhágáil na scoile. Fuarthas nacuir i láthair go maith, agus bhí léargas luath ann ar leabhar a choimisiúnaigh an CNOS maidir le céad bliain d'oideachas speisialta in Éirinn le seoladh go foirmiúil in 2023.

In 2022, d'eascair an tír agus earnáil an oideachais speisialta as na deacrachtaí gan fasach a d'eascair as an bpaindéim. Rinneadh iarracht athnuaite ar dtacaíochtaí agus ar seirbhísí reatha agus amach anseo a phleanáil do leanaí agus dá dteaghlaigh, i gcomhar le scoileanna, le do Roinne agus le príomhpháirtithe leasmhara eile. Tá fáilte roimh an bhfógra maidir le hinfheistíocht shuntasach bhreise i mBuiséad 2023, le hinfheistíocht iomlán bliana de €13 mhilliún agus os cionn 160 ball foirne breise. Tá an CNOS buíoch duitse agus

d'obair do Roinne as an maoiniú breise seo a fháil. Cuirfidh sé seo ar ár gcumas ár misean a sheachadadh chun leanúntas cuimsitheach freagartha de sholáthar oideachais a chur ar fáil do leanaí agus do dhaoine fásta a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Táimid ag tnúth le tuilleadh dul chun cinn a leagan amach sa réimse sin in 2023.

Chomh maith le tuarascáil bhliantúil a chur ar fáil duit faoin Acht EPRSO, ceanglaítear orm freisin faoi Chód Cleachtais 2016 maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit tuairisc a thabhairt mar seo a leanas:

- ▶ Ní comhlacht tráchtála Stáit é an CNOS. Níl aon fhochuideachtaí, comhfhiontair ná scairshealbha againn. Ní raibh tionchar ag aon fhorbairtí atá suntasach ó thaobh na tráchtála de ar an CNOS in 2022. Ní féidir linn a bheith ag súil le haon fhorbairtí den sórt sin.
- ▶ Tá staid airgeadais an CNOS mar a nochtadh inár gcuntais bhliantúla 2022 a ndéanann an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúchadh orthu. Cuirtear na cuntais seo, nuair a dhéantar iniúchadh orthu, faoi bhráid tú ar leithligh faoi Alt 29 den Acht EPRSO agus áirítear iontu, de réir mar is gá, mo dheimhnithe chugat maidir le Córas Rialaithe Inmheánach an CNOS agus an ráiteas rialachais agus tuarascáil chomhaltaí an bhoird a theastaíonn.
- ▶ Cloíonn an CNOS leis maidir le caighdeáin agus le amlíne agus fiosrúcháin bhaill an Oireachtais á bhfreagairt. Faoi láthair, ní fhoilsíonn an NSCE freagraí ar fhiosrúcháin bhaill Oireachtais.
- ▶ Chuir Comhairle CCSE meastóireacht ar fheidhmíocht an CNOS i gcrích trí thagairt a dhéanamh don phlean bliantúil agus don bhuiséad bliantúil i mí na Nollag 2022.
- ▶ Tá Cód Cleachtais 2016 maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit glactha ag an CNOS agus leanann sé de bheith ag cloí go hiomlán le gach gné de tar éis athbhreithniú inmheánach a dhéanamh ar ár gcomhlíontacht leis an gCód in 2022.
- ▶ Sa chomhthéacs sin, dearbhaím an méid seo a leanas:
 - ▼ Rinneadh na nósanna imeachta iomchuí uile maidir le tuairisciú airgeadais, iniúchadh inmheánach, taisteal agus diúscairt sócmhainní.
 - ▼ Tá an CNOS ag cloí le beartas an Rialtais maidir le soláthar poiblí agus cur i bhfeidhm ár bPlean Soláthair Chorpáraidigh reatha, agus tá sé i gceist aici é seo a athbhreithniú in 2023. D'aithníomar neamhchomhlíonadh treoirlínte le 13 soláthróir in 2022 agus nochtamar na sonraí sin inár Ráiteas um Rialú Inmheánach inár gcuntais bhliantúla.
 - ▼ Tá an CNOS ag cloí le gnéithe agus nósanna imeachta ábhartha an chóid caiteachais phoiblí.
 - ▼ Rinne an CNOS measúnú cuí ar na príomhrioscaí, lena n-áirítear cur síos ar na rioscaí sin agus, nuair is iomchuí, bearta agus straitéisí maolaithe gaolmhara.
 - ▼ Cloíonn comhaltaí Chomhairle an CNOS le Cód Iompair Gnó an CNOS do Chomhaltaí Boird Stáit.

- ▼ Cloíonn fostaithe CNOS leis an gCód Iompair do Státseirbhísigh.
- ▼ Go gcomhlíonfaidh tuarastail is iníoctha leis an bpríomhfheidhmeannach agus leis na fostaithe go léir beartas an Rialtais.
- ▼ Níl aon táillí stiúrthóirí iníoctha le comhaltaí Chomhairle an CNOS. Déantar speansas chomhaltaí aonair na Comhairle a mhionsonrú sa ráiteas rialachais a fhoilsítear ar leithligh leis an tuarascáil seo.
- ▼ Comhlíonann an CNOS na treoirlínte maidir le breithmheas agus bainistiú a dhéanamh ar thograí caiteachais chaipitiúil.
- ▼ Comhlíonann an CNOS riachtanais pholasáí taistil an Rialtais.
- ▼ Tá an CNOS ag súil le haon imeachtaí suntasacha iar-chláir chomhardaithe.
- ▼ Amhail an 31 Nollaig 2022, tá 7 (54 %) ball baineann agus 6 (46 %) fear ag an gComhairle. Tá cothromaíocht inscne na Comhairle i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar amach in Acht EPRSÓ. Ina theannta sin, comhlíonann an Chomhairle sprioc an Rialtais ionadaíocht 40 % ar a laghad a dhéanamh ar gach inscne i mballraíocht na mBord Stáit.
- ▼ Tá an CNOS tiomanta don éagsúlacht agus don chuimsiú a chur chun cinn ar fud na heagraíochta.

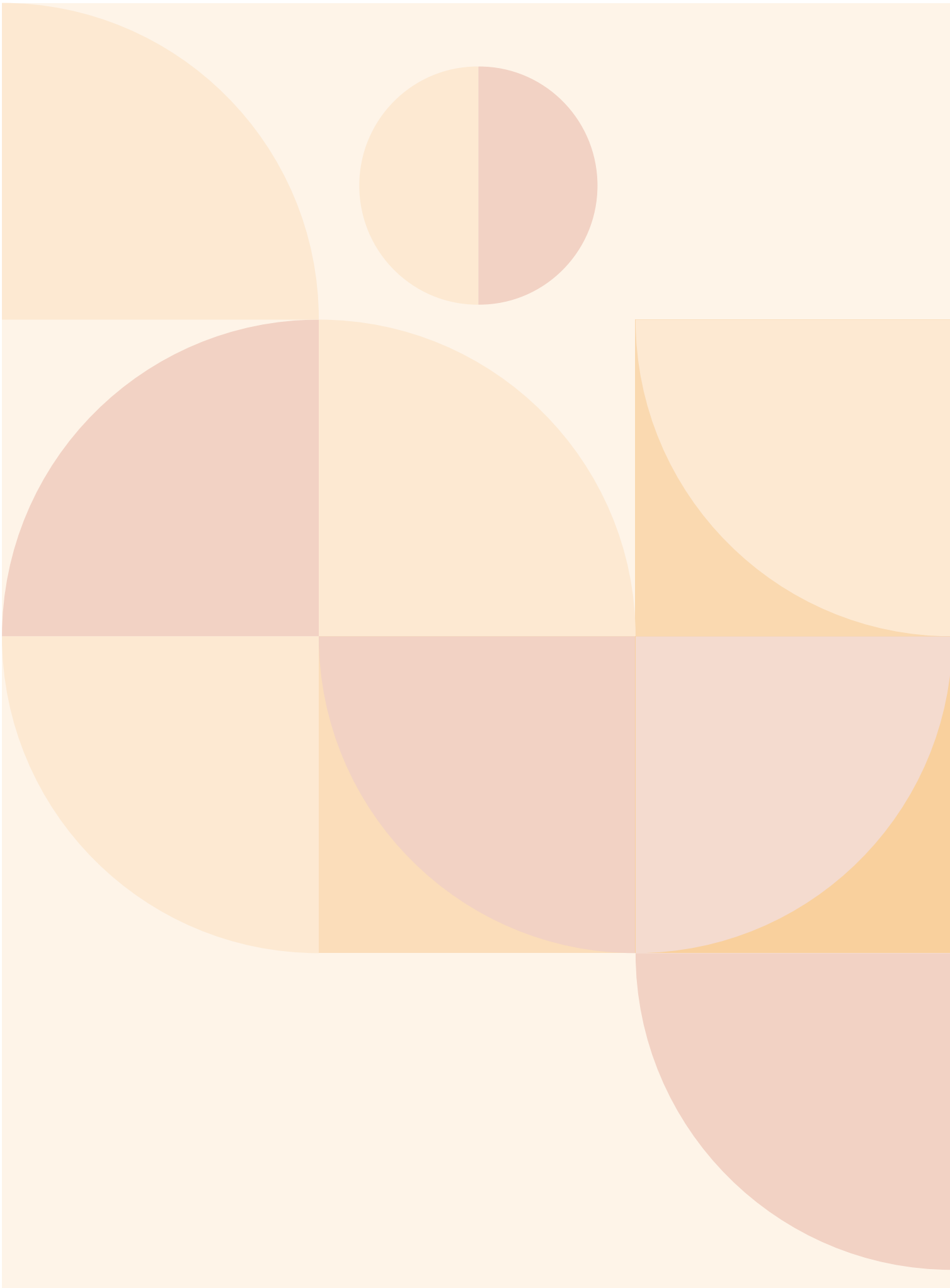
Tá tuilleadh deimhnithe go bhfuil ceanglais an Chóid á gcomhlíonadh leagtha amach in Aguisín 1.

Sainaithnítear inár dtuarascáil bhliantúil na príomhéachtaí do 2022 agus na gníomhaíochtaí a rinneadh chun ár dtrí sprioc straitéiseacha don bhliain a bhaint amach. Is féidir leis an CNOS, más gá, aon eolas nó soiléiriú breise a sholáthar duit féin nó do d'oifigigh.

Mise ó chroí

Pat Goff
Cathaoirleach gníomhach,
An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta

Réamhrá an Phríomhfheidhmeannaigh

Meitheamh 2023

Tá áthas orm Tuarascáil Bhliantúil 2022 na Comhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta a chur i láthair, ina ndéantar cur síos ar dhul chun cinn na heagraíochta le 12 mhí anuas.

Léirítear sa tuarascáil méid na hoibre atá déanta ag an gComhairle agus ag foireann an CNOS i gcaitheamh na bliana faoi spriocanna ár Ráiteas Straitéise.

Ó ceapadh mé i mí an Mhárta 2022, táim ag iarraidh tacú leis na heispéiris foghlama do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus iad a shaibhriú – is tasc é nach nglacaim go héadrom, agus le baill foirne den scoth ar fud ár bhfoirne réigiúnacha agus ceannoifige, táimid tiomanta freagairt do riachtanais na ndaoine a bhíonn ag plé lenár seirbhísí. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil le foireann an CNOS as a gcuid oibre i mbliana, ag iarraidh go leanúnach tacú le daltaí, teaghlaigh agus pobail scoile i ngach gné dá gcuid oibre.

Is mian liom aitheantas a thabhairt do rannchuidiú Teresa Griffin Uasal, iar-Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin a chuaigh ar scor ón CNOS i mí Eanáir 2022. Ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil freisin leis an gCathaoirleach atá ag dul as oifig, Joe Hayes, agus le comhaltaí na Comhairle, Eamon Clavin, Clodagh Ní Mhaolchiaráin, Antoinette Nic Gearailt, Anne Tansey, Aine Lynch, Don Mahon, as an méid suntasach a rinne siad leis an CNOS le linn a gceapacháin. Rachaidh Eamon Clavin isteach sa Chomhairle arís, tar éis a cheaptha trí phróiseas na mBord Stáit in 2023.

I measc na mórreachtaí oibre a bhí againn in 2022, bhí os cionn 2,150 rang speisialta a oscailt, próiseas a thionscnamh d'oibleagáidí an CNOS faoin Measúnú ar Riachtanais (MR) i ndáil le riachtanais oideachais, meastóireacht sheachtrach nua a choimisiúnú ar sheirbhísí tacaíochta túslíne an CNOS agus páipéar comhairle beartais nuashonraithe ar scoileanna speisialta agus ranganna speisialta a chur faoi bhráid na Roinne Oideachais. Táimid ag tnúth le foilsiú na hoibre tábhachtaí seo in 2023.

Ar deireadh, tar éis rannpháirtíocht shuntasach leis an Roinn Oideachais, tá infheistíocht shuntasach bhreise curtha ar fáil ag an Rialtas do 2023 mar chuid den fhógra buiséid in 2022 chun an leathnú ar an CNOS a bhfuil géarghá leis a mhaoiniú. Leithdháileadh infheistíocht iomlán bliana de €13 mhilliún agus os cionn 160 ball foirne breise. Ag féachaint go dtí 2023 agus na blianta amach romhainn, táim muiníneach go dtacóidh an infheistíocht seo leis an CNOS chun freastal ar an riachtanas méadaithe inár gcóras oideachais agus seirbhís chomhordaithe a chur ar fáil do mhic léinn, scoileanna agus tuismitheoirí a bhaineann leis na torthaí is fearr do mhic léinn in Éirinn.

Mise ó chroí

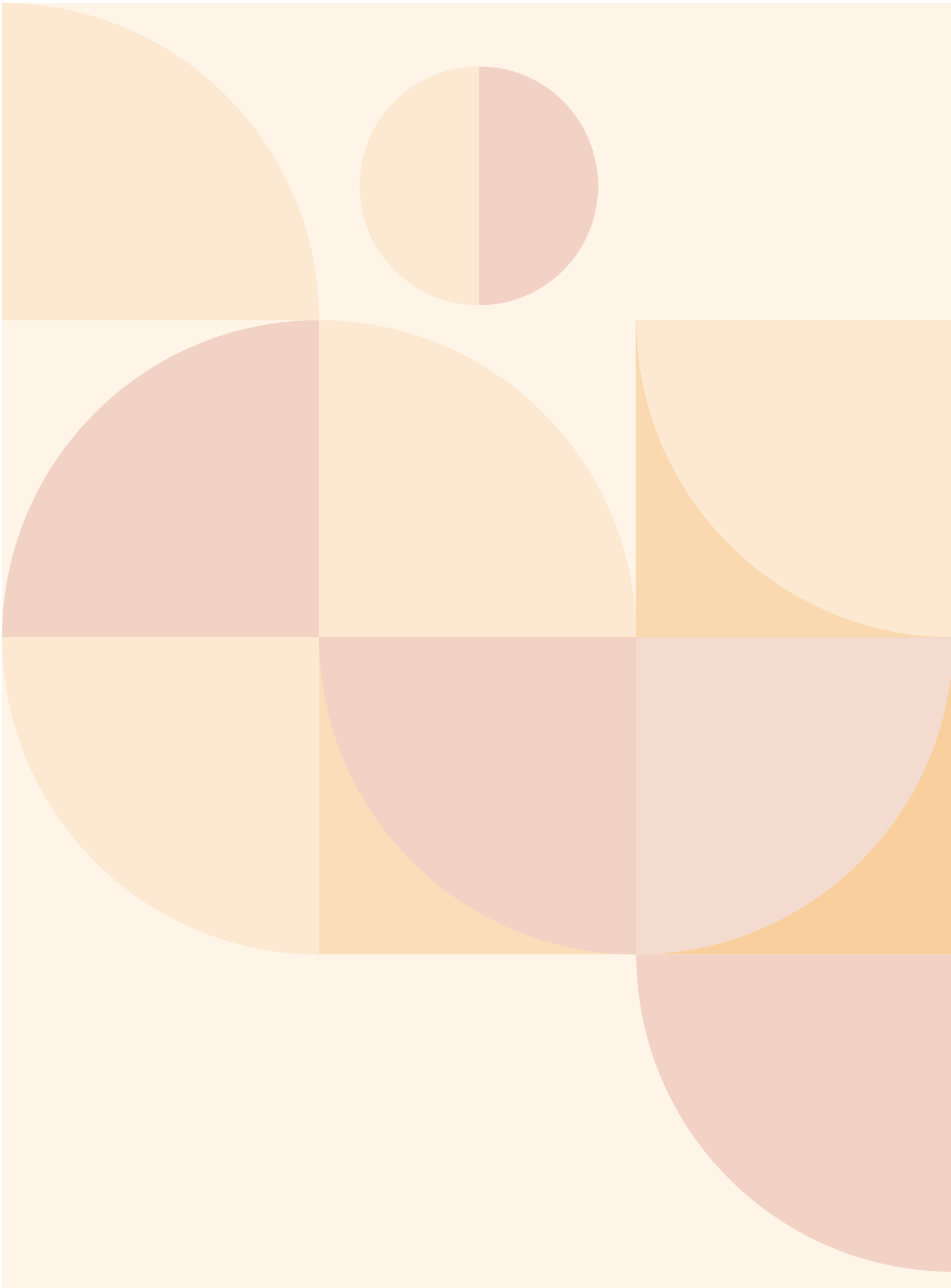
John Kearney
An Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin,
An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta

Réamhrá

Ár gCur Chuige Straitéiseach

Réamhrá: Ár gCur Chuige Straitéiseach

Is é fíís an NCSE ná sochaí ina dtacaítear le leanaí agus daoine fásta a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu chun torthaí níos fearr a bhaint amach ina gcuid oideachais chun cur ar a gcumas a n-acmhainneacht a bhaint amach.

Agus muid ag iarraidh an fhís seo a bhaint amach, tá roinnt gníomhaíochtaí againn a eascraíonn as ár bhfeidhmeanna mar atá leagtha amach in Alt 20 den Acht um Oideachas do Dhaoine a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu (EPSEN), 2004. Go sonrath, áirítear orthu sin:

- ▶ Soláthar tacaíochtaí oideachais do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu a phleanáil agus a chomhordú.
- ▶ Taighde a dhéanamh agus a choimisiúnú.
- ▶ Comhairle a chur ar an Aire Oideachais maidir le polasaí oideachais speisialta.
- ▶ Eolas, lena n-áirítear dea-chleachtas, maidir le hoideachas speisialta a scaipeadh ar thuismitheoirí, ar scoileanna agus ar dhaoine leasmhara eile.
- ▶ Dul i gcomhairle le comhlachtaí deonacha lena chinntiú go bhfuil a gcuid eolais agus saeolais mar bhonn eolais d'fhorbairt pholasaí an NCSE.
- ▶ Athbhreithniú agus comhairle a thabhairt maidir le soláthar oideachais do dhaoine fásta faoi mhíchumas.

Tábla 1: Ráiteas Straitéise an NCSE 2022-24¹, Spriocanna Straitéiseacha

- ▶ **Sprioc 1:** Tacú le mic léinn, le thuismitheoirí agus le scoileanna feabhas a chur ar an rannpháirtíocht oideachasúil, ar an taithí foghlama agus ar na torthaí do dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.
- ▶ **Sprioc 2:** Comhairle neamhspleách, shaineolach agus fhianaisebhunaithe a chur ar fáil don Aire Oideachais a bhfuil clár cuimsitheach taighde mar bhonn aici
- ▶ **Sprioc 3:** Cultúr eagraíochtúil éifeachtach a fhorbairt agus a chothabháil a chomhlíonann gach ceanglas rialachais chorparáidigh agus rialála agus a thacaíonn le soláthar seirbhísí

¹ D'fhorhmeas an Chomhairle Ráiteas Straitéise an NCSE (2022-24) in 2022. Le fógra an Rialtais go bhfuil maoiniú breise ann chun tacú le leathnú na seirbhísí NCSE i mí na Samhna 2022, tá an Ráiteas Straitéise á athbhreithniú faoi láthair agus foilseofar leagan nua in 2023.

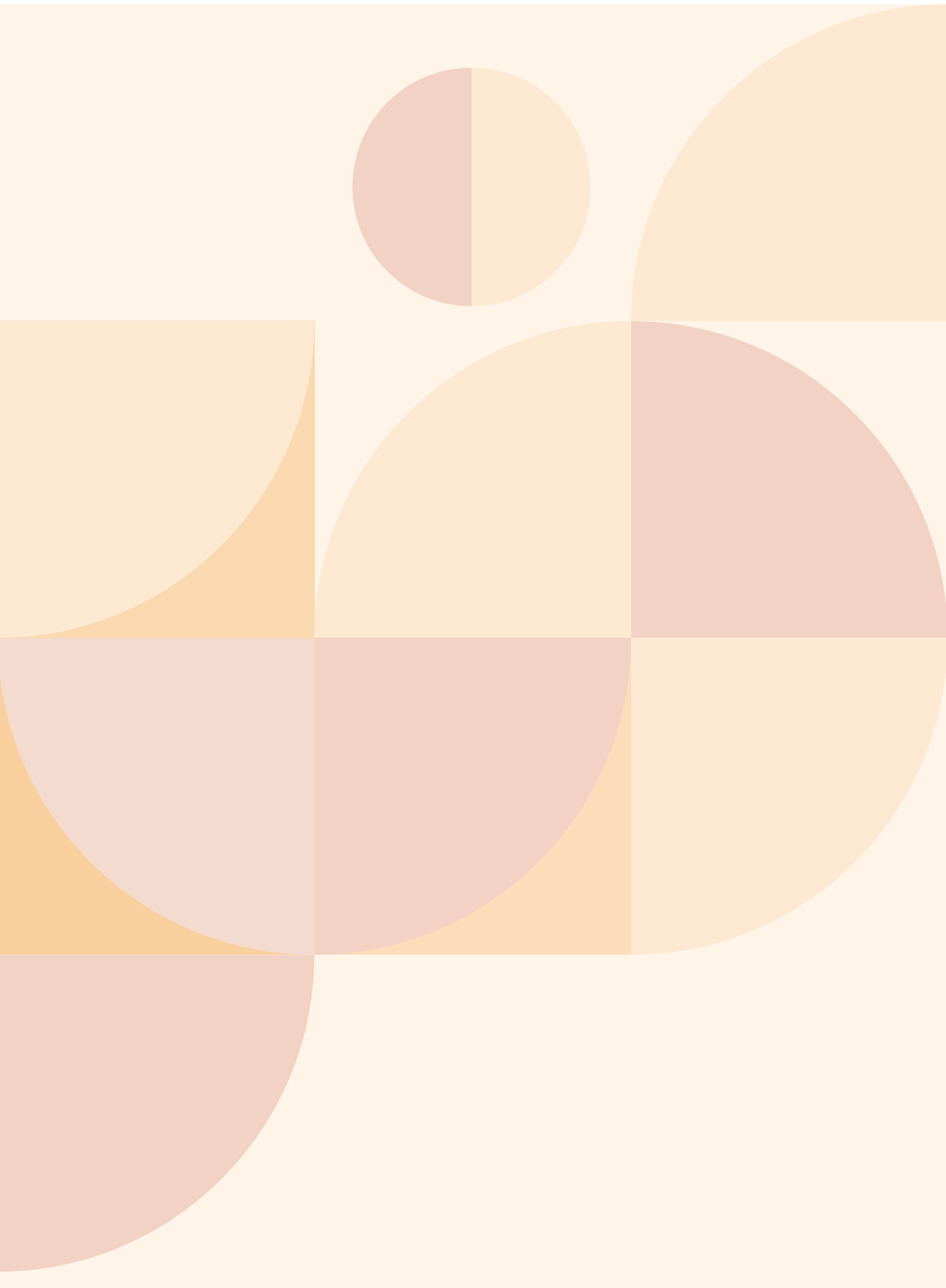
Príomhghnóthachtálacha

Tugtar achoimre thíos ar chuid de na príomhéachtaí a bhaineamar amach le linn 2022. Sa scoilbhliain 2021/22, déanann an NCSE:

- ▶ Iarratais phróiseáilte ó 924 scoil ar athbhreithniú eisceachtúil ar a leithdháileadh acmhainní príomhshrutha Cúntóirí Riachtanas Speisialta (CRS).
- ▶ Próiseáladh os cionn 5,400 iarratas nua ar iompar scoile do dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Léiríonn an méadú seo líon na n-áiteanna ranga speisialta nua.
- ▶ Próiseáil níos mó ná 6,600 iarratas nua ar theicneolaíocht chúnta/trealamh speisialta do mhic léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.
- ▶ Bhí 2,152 rang speisialta bunaithe i scoileanna príomhshrutha le háiteanna ar fáil do 13,464 dalta.

In 2022, déanann an NCSE an méid seo a leanas freisin:

- ▶ Páipéar comhairle beartais nuashonraithe maidir le scoileanna speisialta agus ranganna speisialta a chur faoi bhráid na Roinne Oideachais, tar éis moilleanna le linn phaindeim COVID-19. Áiríodh leis sin athbhreithniú nuashonraithe ar an litríocht agus tuarascálacha agus foilseacháin a rinneadh le déanaí go 2022.
- ▶ Coimisiúnaíodh meastóireacht sheachtrach nua ar Sheirbhísí Tacaíochta Tosaigh an NCSE.
- ▶ Tacaíocht do mhic léinn Úcráinis a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu dul isteach i scoileanna ar fud na hÉireann, trí rochtain a fháil ar thacaíochtaí ábhartha, bileoga aistrithe do thuismitheoirí/chaomhnóirí agus seirbhísí aistriúcháin do mheasúnuithe. I mí na Nollag 2022, taifeadh 2,909 rollú Úcráinis ar fud suíomhanna scoile.
- ▶ Clár cuimsitheach de sheimineáir TPL a chuireann deiseanna foghlama gairmiúla ar fáil do mhúinteoirí chun tacú le teagasc leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. In 2022, ghlac 5,226 múinteoir páirt san fhorbairt ghairmiúil agus san fhoghlaim i seimineáir TPL NCSE, lena n-áirítear 278 seimineáir ar líne.
- ▶ Cuireadh clár oiliúna náisiúnta CCN ar fáil, lena n-éascaítear CCNanna chun leas a bhaint as oiliúint saor in aisce. Is é UCD a chuireann an oiliúint ar fáil, agus faigheann mic léinn Teastas i dTacaíocht Scoile Uilechuimsitheach nuair a bhíonn an cúrsa críochnaithe acu. Bhain dhá chohórt mac léinn (1,332) céim amach in 2022, agus chuir an tríú chohórt de 961 mac léinn tús lena gcuid staidéir i mí Mheán Fómhair 2022.
- ▶ Reáchtáil sé réimse imeachtaí Tionscadal Teiripe In-Scoile (ISTP), ag tacú le 65 scoil fhíolótach SIM agus 2,160 múinteoir.
- ▶ D'óstáil muid ár gComhdháil Bhliantúil um Thaighde a chuir ar chumas os cionn 280 toscaire trí bheoshruth pearsanta agus ar líne a bheith i láthair i mbliana. Rinneadh iniúchadh ag an gcomhdháil ar na téamaí, 'Oideachas iar-phaindeime agus Eispéreas an Aistrithe: Ag dul isteach i gcóras na hÉireann agus ag fágáil na scoile'.

Sprioc Straitéiseach 1

Tacú le mic léinn, le
tuismitheoirí agus le
scoileanna feabhas a chur
ar an rannpháirtíocht
oideachasúil, ar an taithí
foghlama agus ar na
torthaí do dhaltaí a bhfuil
riachtanais speisialta
oideachais acu.

Sprioc Straitéiseach 1

Tacú le mic léinn, le tuismitheoirí agus le scoileanna feabhas a chur ar an rannpháirtíocht oideachasúil, ar an taithí foghlama agus ar na torthaí do dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.

1.1 Réamhrá

Déanann an NCSE pleananna, comhordú agus athbhreithniú ar sholáthar tacaíochtaí oideachais breise do scoileanna a chláraíonn mic léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu de réir pholasaí na Roinne Oideachais.

Gach bliain is féidir le níos mó ná 4,000 scoil iarratas a dhéanamh ar eagraí riachtanas speisialta oideachais NCSE atá lonnaithe go háitiúil (SENO) le haghaidh acmhainní éagsúla ag brath ar riachtanais na scoile. Áirítear ar na hacmhainní sin an méid seo a leanas:

- ▶ Tacaíocht CCN (cúntóir riachtanas speisialta) trí phróiseas *Athbhreithniú Eisceachtúil CCN (SER)*
- ▶ Teicneolaíocht chúnta/trealamh speisialaithe, agus/nó
- ▶ Socruithe iompair scoile do dhaltaí a bhfuil riachtanais bhreise acu.

Cuirtear oideachas ar fhorhmór na mac léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu i ranganna príomhshrutha anois. Mar sin féin, tá soláthar idir rollú lánaimseartha sa dara ceann agus rollú lánaimseartha i scoileanna speisialta ar fáil do dhaltaí. Áirítear an méid seo a leanas ar raon na roghanna socrúcháin:

- ▶ **Rang príomhshrutha** ina bhféadfadh an scoláire a bhfuil riachtanais speisialta oideachais aige tacaíocht bhreise a fháil ón múinteoir ranga trí dhifreáil a dhéanamh ar an gcuraclam, trí Dhearadh Uilíoch a chur i bhfeidhm le haghaidh oiriúnaithe foghlama agus/nó trí thacaíocht bhreise teagaisc a chuireann múinteoir oideachais speisialta ar fáil.
- ▶ **Rang speisialta i scoil príomhshrutha ina bhfuil** idir 6 agus 11 dalta i ngach rang speisialta, ag brath ar an riachtanas speisialta oideachais.
- ▶ **Scoil speisialta** do dhaltaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta chasta acu le ranganna idir 6 agus 11 dalta, ag brath ar riachtanais speisialta oideachais na mac léinn atá cláraithe a ainmniú.

Ina theannta sin, cuireann an tSeirbhís Múinteoirí Cuairte comhairle agus tacaíocht ar fáil chun a chinntiú go bhfreastalaítear ar riachtanais oideachais leanaí agus daoine óga atá bodhar/deacair éisteachta nó dall/amhairc. Tá an tseirbhís seo ar fáil ó bhreith go leibhéal réamhscoile, bunscoile agus iar-bhunscoile.

Cuireann clár cuimsitheach de sheimineáir Foghlama Gairmiúla Múinteoirí deiseanna foghlama gairmiúla ar fáil do mhúinteoirí chun tacú le teagasc leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Clúdaíonn an clár seo raon réimsí topaicí lena n-áirítear uathachas, iompar, ullmhú measúnaithe, imscaradh Cúntóirí Riachtanas Speisialta, tacaíocht chéadfach, teiripe agus tacaíocht do mhic léinn éagsúla.

Cuireann an NCSE tacaíocht inscoile ar fáil don fhoireann iomlán, do ghrúpaí agus do thacaíochtaí do mhúinteoirí aonair. D'fhéadfadh tacaíochtaí a bheith i bhfoirm tacaíochta teileafóin, tacaíochta ríomhphoist, físchomhdhálacha, cuairt scoile nó seimineár scoile uile. Is féidir iarratais a dhéanamh trí Thairseach Tacaíochta Scoile an NCSE, agus is féidir iad a iarraidh i rith na bliana.

Is í an fhoireann um Measúnú ar Riachtanais (AoN), a bunaíodh i mí Mheán Fómhair 2022, a chomhordaíonn an próiseas chun measúnú ar riachtanais oideachais an linbh nó an duine óig a eagrú mar chuid de phróiseas AoN Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS). Faoin Acht um Míchumas (2005), tá an NCSE freagrach as duine cuí a ainmniú chun measúnú a dhéanamh ar riachtanais oideachais, nuair a iarrann FSS é.

Sonraítear sa rannán seo ár ngníomhaíochtaí in acmhainní a chur ar fáil do scoileanna in 2021/22 agus 2022/23 scoilbhlianta, ár n-imeachtaí Foghlama Gairmiúla Múinteoirí, soláthar tacaíochta/comhairle inscoile, Measúnú ar an riachtanas is gá, ár gcuid oibre chun an tSamhail Chuimsitheach Cuimsithe Scoile a chur i bhfeidhm, forbairtí ar an treoirthionscadal um Staidéar Idirthréimhseach faoin Straitéis Chuimsitheach Fostaíochta (CES) agus nuashonrú ginearálta ar ghníomhaíochtaí agus ar acmhainní a chuireann an NCSE ar fáil.

1.2 Scoileanna Foinsithe sa Scoilbhliain 2021/22²

Iarratais ar Thacaíochtaí Breise

Sa scoilbhliain 2021/22, phróiseáil SENOanna breis agus 12,000 iarratas ar thacaíochtaí breise do mhic léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu faoi dhá scéim leithdháilte. Tugtar cuntas i dTábla 2 thíos ar líon na n-iarratas a phróiseáiltear faoi gach scéim.

Tábla 2: Achoimre ar Iarratais arna bPróiseáil ag an NCSE don Scoilbhliain 2021/22

Scéim	Líon na nIarratas
Iompar scoile	5,418
Teicneolaíocht chúnta/trealamh speisialaithe	6,642
Iomlán	12,060

2 Bhí scoilbhliain 2021/22 ann ó mhí Mheán Fómhair 2021 go dtí mí an Mheithimh 2022

Ranganna Speisialta

13,464 áit ar fáil i 2,152 rang speisialta i scoileanna príomhshrutha ag deireadh na scoilbhliana 2021/22.

Cheadaigh SENOanna 313 rang speisialta breise a bhunú sa scoilbhliain 2021/22. Faoi dheireadh na scoilbhliana bhí 2,152 rang speisialta i scoileanna príomhshrutha le 13,464 áit ar fáil. Is glanmhéadú é seo de 1,884 áit ar an mbliain roimhe sin.

Scoileanna Speisialta

Sa scoilbhliain 2021/22, bhí 8,183 dalta cláraithe i scoileanna speisialta a fuair tacaíocht ón NCSE. Leithdháil an NCSE 1,282 múinteoir agus 2,775 Cúntóirí Riachtanas Speisialta ar scoileanna speisialta in 2021/22. Ba iad 1,240 múinteoir agus 2,650 CRS na figiúirí comhfhreagacha sa scoilbhliain roimhe sin 2020/21.

Múnla Leithdháileadh Múinteoirí Oideachais Speisialta (SET)

Tugadh isteach samhail nua le haghaidh leithdháileadh múinteoirí oideachais speisialta le héifeacht ó Mheán Fómhair 2017. Tá liosta na scoileanna agus a leithdháileadh SET ar fáil ar shuíomh gréasáin an NCSE.

Lean an NCSE de thacaíocht a thabhairt do chur i bhfeidhm na samhla in 2022 trína fhoireann áitiúil a bhíonn ag plé le scoileanna. Tá tuilleadh eolais faoin bpróiseas athbhreithnithe SET leagtha amach i gCiorcláin 0013/2017, 0014/2017, 007/2019, agus 008/2019, 0020/2022 ón Roinn Oideachais. Leagtar amach i dTreoirínte 03/2022 an NCSE an nós imeachta iarratais ar athbhreithniú eisceachtúil.

Tacaíocht ón SNA

Coinníodh leithdháiltí CRS ar a leibhéal reatha don scoilbhliain 2021/22 ó dháta Chiorclán 0029/2021 na Roinne Oideachais. Déanann an RO foráil do chúinsí eisceachtúla i scoil, trí iarratas ar athbhreithniú eisceachtúil. Tá tuilleadh eolais leagtha amach i gCiorclán DE 0029/2021 agus i gCiorclán 03/2021 an NCSE.

1.3 Scoileanna Foinsithe sa Scoilbhliain 2022/23³

Socraigh leithdháiltí múinteoirí

Rinneadh athphróifiliú ar Leithdháiltí Múinteoirí Oideachais Speisialta do scoileanna le linn 2022 agus tháinig siad i bhfeidhm i mí Mheán Fómhair 2022 ar feadh dhá bhliain. Rinne an Roinn Oideachais leithdháiltí SET do Mheán Fómhair 2022/23 a athphróifiliú agus cuirfear leithdháiltí breise ar fáil do scoileanna i mbéal forbartha.

14,418 múinteoir oideachais speisialta leithdháilte ar scoileanna faoi dheireadh 2022.

Lean scoileanna de rochtain a bheith acu ar athbhreithniú ar a leithdháileadh SET i bhfianaise cúinsí eisceachtúla. Rinne 362 scoil iarratas ar athbhreithniú ar leithdháileadh imthosca eisceachtúla le linn na bliana féilire. Astu sin, cuireadh 60 ar aghaidh le hathbhreithniú, agus leithdháileadh méadú in uaireanta SET ar 39 scoil díobh sin.

Ba é 14,418 líon iomlán na múinteoirí oideachais speisialta i scoileanna faoi 31 Nollaig 2022, 14,418.

Tacaíocht ón SNA

Coinníodh leithdháiltí CRS ar fhoirmhór na ranganna príomhshrutha bunscoile agus iar-bhunscoile ag an leibhéal reatha don scoilbhliain 2022/23 ó dháta Imlitir 0035/2022 na Roinne Oideachais. Tá tuilleadh eolais leagtha amach i gCiorclán 02/2022 an NCSE.

Leagtar amach i dTábla 3 thíos líon na gCúntóirí Riachtanas Speisialta a leithdháileadh ar scoileanna ag deireadh na scoilbhliana 2021/22 agus amhail ag deireadh mhí na Nollag 2022.

Tábla 3: Líon na bpost CCN

	Scoilbhliain 2021/22	Deireadh mhí na Nollag 2022
Clár na dToghthóirí	18,113.23	19,219.35

Faoi phróiseas Athbhreithnithe Eisceachtúla CCN a bunaíodh don scoilbhliain 2022/23, rinne 924 scoil iarratas ar an NCSE ar athbhreithniú ar a leithdháileadh príomhshrutha SNA 2021/22 faoin 31 Bealtaine 2022. Fuair 336 scoil leithdháileadh méadaithe. Ba ionann é seo agus 240.3 post breise CRS a leithdháileadh ar na scoileanna sin le linn na scoilbhliana 2022/23.

3 Is ó Mheán Fómhair 2021 go Meitheamh 2022 a bheidh scoilbhliain 2021/22.

D'fhéadfadh scoileanna ar mian leo achomharc a dhéanamh ar thoradh a n-iarratais ar Athbhreithniú Eisceachtúil CRS é sin a dhéanamh trí iarratas ar achomharc a chur isteach. Faoin 31 Bealtaine 2022, bhí achomharc bailí curtha isteach ag 78 scoil. I dTábla 4 tugtar forléargas gairid ar thorthaí na n-achomharc a cuireadh i gcrích.

Tábla 4: Toradh na nAchomharc um Athbhreithniú Eisceachtúil CRS a phróiseáil an NCSE don scoilbhliain 2022/23

Líon na nAchomharc	Toradh mhí na Nollag 2022
61	Gan a bheith coinnithe
1	Á phróiseáil
16	Sheas
78	Iomlán

Tacaíochtaí do leanaí Úcráinis le SEN

I gcomhar leis an Roinn Oideachais, chuir an NCSE leithdháiltí athbhreithnithe SNA agus SET in iúl do scoileanna i ndáil le teacht mhic léinn na hÚcráine. Tá na leithdháiltí seo dírithe go sonrach ar thacú le mic léinn na hÚcráine a bhfuil riachtanais speisialta acu in 2022/23.

Ag aithint di go mbeidh tacaíocht speisialta oideachais de dhíth ar chuid de leanaí na hÚcráine, d'aontaigh an NCSE rochtain éifeachtúil ar sheirbhísí SEN a éascú trí sheirbhís aistriúcháin a chur ar fáil. Chuige sin, sholáthair NCSE seirbhísí aistriúcháin scríofa Úcráinis/Rúisis go déanach in 2022. Tá an tseirbhís ar fáil anois do gach scoil agus teaghlach páistí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.

I mí na Nollag 2022, taifeadadh 2,909 rollú Úcráinis ar fud suíomhanna scoile.

1.4 Foghlaim Ghairmiúil Múinteoirí (TPL)

Cuireann an NCSE clár cuimsitheach ar fáil de sheimineáir TPL a chuireann deiseanna foghlama gairmiúla ar fáil do mhúinteoirí chun tacú le teagasc leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. In 2022, ghlac 5,226 múinteoir páirt san fhorbairt ghairmiúil agus san foghlaim i seimineáir TPL NCSE, lena n-áirítear 278 seimineár ar líne.

Cuirtear na seimineáir ar fáil i raon réimsí topaicí lena n-áirítear uathachas, iompar, ullmhú measúnaithe, imscaradh Cúntóirí Riachtanais Speisialta, tacaíocht chéadfach, teiripe agus tacaíocht do mhic léinn éagsúla.

Cuireann an NCSE cáilíocht iarchéime ar fáil do 25 mac léinn atá ag múineadh i réimse an uathachais do bhunscoileanna, d'iar-bhunscoileanna agus do scoileanna speisialta, trí chonradh le Coláiste San Aingeal, OÉG. Is féidir le mic léinn leas a bhaint as teastas iarchéime, dioplóma nó Máistreacht in oideachas speisialta. In 2022, bhain seachtar mac léinn céim amach le Dioplóma Iarchéime i Riachtanais Speisialta Oideachais (Uathachas) agus bhain seachtar mac léinn céim amach le Teastas Iarchéime i Riachtanais Speisialta Oideachais (Uathachas). Bhain beirt mhac léinn céim Mháistreachta sna Dána le hAtracht ar Riachtanais Speisialta Oideachais. Cabhraíonn NCSE freisin le múinteoirí atá ag obair le daltaí a bhfuil uathachas orthu rochtain a fháil ar chúrsaí ar leith trí Ionad Uathachais Mheánbhaile.

Tacaíocht Inskoile

Cuireann an NCSE tacaíocht inscoile ar fáil don fhoireann iomlán, do ghrúpaí agus do thacaíochtaí do mhúinteoirí aonair. D'fhéadfadh tacaíochtaí a bheith i bhfoirm tacaíochta teileafóin, tacaíochta ríomhphoist, físchomhdhálacha, cuairt scoile nó seimineár scoile uile. In 2022, fuarthas 3,534 iarratas ó scoileanna ar thacaíocht inscoile trí Thairseach Tacaíochta Scoile an NCSE.

In 2022, bhain na tacaíochtaí inscoile ba mhinice a iarradh le hiompar (1,238 iarratas) agus le huathachas (1,222 iarratas). I measc na réimsí tacaíochta a iarradh go coitianta bhí:

- ▶ Oiliúint agus tacaíocht don fhoireann chun iompraíochtaí inní a aithint agus a bhainistiú.
- ▶ Tacaíocht maidir le hiompraíocht shóisialta, iompraíocht mhothúchánach, meabhairshláinte agus teanga tar éis dóibh filleadh ar scoil iar-Covid.
- ▶ Deacrachtaí le hidirghníomhaíochtaí sóisialta le piaraí.
- ▶ Leanaí nua-dhiagnóisithe agus/nó leanaí nua-chláraithe.
- ▶ Ranganna speisialta nuabhunaithe/oiliúint foirne d'uathachas
- ▶ Cuairteanna tacaíochta do mhic léinn PGSEN
- ▶ Tacaíocht don oideachas ionchuimsitheach ar scoil.

Seirbhís Múinteoirí Cuairte

Tugann ár múinteoirí ar cuairt (VTanna) tacaíocht do leanaí (agus dá dteaghlaigh) atá bodhar/deacair éisteachta agus atá dall/lagamhairc. Cuirtear an tacaíocht seo ar fáil sa bhaile agus i scoileanna araon. Is múinteoirí cáilithe iad na VTanna a bhfuil scileanna agus eolas ar leith acu ar fhorbairt agus ar oideachas leanaí a bhfuil leibhéil éagsúla cailleanais éisteachta agus/nó lagamhairc acu. Cuireann siad tacaíocht fhadaimseartha ar fáil do leanaí, dá dteaghlaigh agus do scoileanna ó am an tarchuir go dtí deireadh an iar-bhunoideachais.

Tacaíonn an VT le leanaí/daoine óga, in éineacht le tuismitheoirí, caomhnóirí, múinteoirí agus gairmithe eile a bhfuil baint acu leis an leanbh/duine óg. Cuireann minicíocht agus cineál na tacaíochta réimse factóirí san áireamh bunaithe ar riachtanais an duine aonair. Is éard atá i gceist le hobair VT ná idirchaidreamh a dhéanamh le gairmithe agus gníomhaireachtaí eile cosúil le heolaithe éisteolaíochta, seirbhísí otailmeolaíochta, teiripeoirí urlabhra agus teanga, speisialtóirí lagamhairc, síceolaithe, foirne luath-idirghabhála, foirne scoile agus le tuismitheoirí.

In 2022, thug 14 mhúinteoir cuairte do dhaoine dalla/daoine lagamhairc tacaíocht do níos mó ná 1,300 páiste, agus thug 29 (coibhéis lánaimseartha) tacaíocht do bhreis agus 5000 páiste.

Tábla 5: Líon na bpáistí le tacaíocht ó mhúinteoirí ar cuairt trí shocrú

Suíomh	Dall/Leanaí Lagamhairc	Bodhar/Cárta Éisteachta Leanaí
Leanaí/réamhscoil/eile	99	700
Bunscoil	543	2,281
Iarbhunscoil	442	1,631
Scoil speisialta	253	697
Iomlán na bpáistí	1,337	5,309

Curaclam Teanga na Bunscoile (PLC)

Tacaíocht Chotháite i gCuraclam Teanga na Bunscoile do Scoileanna Speisialta 2022

Chuir foireann seisear Comhairleoirí PLC ón NCSE tacaíocht ar fáil do mhúinteoirí agus do cheannairí scoile i scoileanna speisialta ar chur i bhfeidhm *Churaclam Teanga na Bunscoile* (Rialtas na hÉireann, 2019) agus ar an Treoir um *Ullmhúchán don Teagasc agus don Fhoghlaim do gach Bunscoil agus Scoil Speisialta* (Rialtas na hÉireann, 2021). Tá scoileanna speisialta i dteideal suas le sé chuairt tacaíochta a fháil ó Chomhairleoir Iar-Ardteistiméireachta an NCSE faoin scéim, mar atá leagtha amach ag an RO.

In 2022, rinne 72 scoil speisialta iarratas chuig an NCSE ar Thacaíocht Chothabháilte Iar-Ardteistiméireachta, agus glacadh le hiarratais ar bhonn leanúnach.

Figiúr 1: Curaclam Teanga na Bunscoile, 2019 agus bileog seimineár PLC do scoileanna agus ranganna speisialta.

<p>English-medium schools Scoileanna Béarla</p> <p>Primary Language Curriculum Curaclam Teanga na Bunscoile</p> <p>English Language 1 and Irish Language 2 Béarla Teanga 1 agus Gaeilge Teanga 2</p>	<p>Webinar 6 Prompt Sheet for Special Schools and Classes</p> <p>ncse PDST</p> <p>Task 1 - Irish Language and Cultural Experiences</p> <p>Please read Circular 0054/2022. Then consider the following quotes:</p> <p><i>Where a pupil is currently enrolled in a recognised special school or special class in a mainstream school or who has previously been enrolled in a recognised special school or special class in a mainstream school and who is transitioning to mainstream provision, that pupil is automatically entitled to an exemption from the study of Irish without an application.(Section 2.2.4.1)</i></p> <p><i>In line with the Department's policy schools are expected and encouraged to provide all pupils, to the greatest extent possible and in a meaningful way, with opportunities to participate in Irish language and cultural activities at a level appropriate to their learning needs.(Section 1.3)</i></p> <p><i>Normally, pupils availing of an exemption under... this category should be encouraged to engage with the study of oral Irish language for as long as possible in keeping with the integrated approach in the Primary Language Curriculum and acknowledging that pupils at a young age adapt and improve over time. (Section 2.2.4)</i></p> <p><i>To support inclusive practices, a pupil who is exempt from the study of Irish should be included in a meaningful way in aspects of Irish language and cultural activities in line with his/her ability and interests (Section 3)</i></p> <p>a) Consider how your school/class engages in 'a meaningful way' with opportunities to participate in Irish language and cultural activities that are appropriate to the learning needs of your pupils?</p>
--	--

Seimineáir agus Tacaíocht Scoile do Churaclam Teanga na Bunscoile 2022

In 2022, cuireadh cúig sheimineár PLC um Fhoghlaim Ghairmiúil Múinteoirí ar fáil ar líne do mhúinteoirí agus do cheannairí scoile i mbunscoileanna agus i scoileanna speisialta. D'fhreagair Comhairleoirí PLC NCSE iarratais ar thacaíocht inscoile don Iar-Ardscoil a chuir bunscoileanna agus scoileanna speisialta isteach. Cuireadh dhá sheimineár ar fáil do mhúinteoirí atá ag tabhairt faoin Dioplóma Iarchéime i bhForbairt Ghairmiúil Leanúnach do Mhúinteoirí Oideachais Speisialta, mar thoradh ar iarratais ón Scoil Oideachais, an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus Scoil an Oideachais Speisialta agus Chuimsithigh, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath.

1.5 Measúnú ar an Riachtanas is Gá

Tar éis breithiúnas dlíthiúil a fháil in 2021, ní mór don NCSE cuidiú le FSS measúnú ar riachtanais oideachais linbh nó duine óig a eagrú mar chuid de phróiseas Measúnachta Riachtanais (AoN) FSS. Faoin Acht um Míchumas (2005), tá an NCSE freagrach as duine cuí a ainmniú chun measúnú a dhéanamh ar riachtanais oideachais, nuair a iarrann Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) é. Nóta. Níl diagnóis ná measúnú ar riachtanais oideachais ag teastáil a thuilleadh chun rochtain a fháil ar thacaíochtaí teagaisc agus cúraim i scoileanna príomhshrutha.

Ó Mheán Fómhair 2022, tá Foireann AoN tiomnaithe ag an NCSE atá ag obair chun an próiseas a chomhordú le FSS agus le scoileanna. Cuireadh tús le tréimhse trialach le 17 scoil. Chuaigh an RO agus an NCSE i mbun comhairliúcháin fhairsing le páirtithe leasmhara oideachais (scoileanna, comhlachtaí bainistíochta, ceardchumann agus grúpaí abhcóideachta) chun próiseas a thabhairt chun críche chun measúnú a dhéanamh ar riachtanais oideachais bunaithe ar an mbeartas oideachais reatha agus ar an dea-chleachtas reatha.

Tar éis na rannpháirtíochta seo le páirtithe leasmhara, chuir DE agus NCSE síneadh le tréimhse thrialach an phróisis AON agus chuir siad tacaíocht bhreise ar fáil trí fhoirne tacaíochta faoi stiúir an NCSE, agus le tacaíocht ó DE. San áireamh sa triail fhadaíthe bhí 63 scoil eile. Cuireadh an próiseas seo i gcrích i mí na Nollag 2022 le haiseolas ó na scoileanna lena mbaineann agus ó pháirtithe leasmhara a cuireadh san áireamh agus athruithe a ionchorpraíodh i bhfoirmeacha agus i dtreoir.

Ag deireadh mhí na Nollag 2022, bhí 1,771 atreorú faighte ag an NCSE ó FSS, agus bhí 132 díobh sin réitithe thar réimse suíomhanna scoile.

Tábla 6: Taifead ar tharchuir AoN arna dtaifeadadh* ag an NCSE ó mhí Mheán Fómhair go dtí deireadh mhí na Nollag 2022

Suíomh	Tarchuir a fuarthas ó FSS	Réitíodh an tarchur
Bunscoil	963	114
Iarbunscoil	142	15
Scoil speisialta	14	1
Eile	652	2
IOMLÁN	1,771	132

* Fuarthas atreoruithe ó FSS ó 2021 ach rinne Rannóg AoN iad a thaifeadadh ó Mheán Fómhair 2022.

Ina theannta sin, tá an NCSE, i gcomhar leis an RO, tar éis próiseas atreoraithe a thabhairt chun críche i ndáil le hiarratasóirí a bhaineann leas as maoiniú Deontais Teagasc Baile DE (SEN) agus leanann sí de bheith rannpháirteach go gníomhach leis an RO agus leis an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Imeasctha agus Óige (DCEDIY) maidir le próiseas a fhorbairt le haghaidh cohórt leanaí réamhscoile.

Leanann an NCSE de bheith ag obair le FSS agus DE chun athbhreithniú agus forbairt a dhéanamh ar na próisis éagsúla a theastaíonn chun aghaidh a thabhairt ar oibleagáidí a bhaineann le próisis AoN. Leanfaidh an NCSE d'fhaireachán a dhéanamh ar an gcaoi a bhfuil an próiseas measúnaithe ar riachtanais oideachais ag obair, le hathbhreithniú beartaithe ag deireadh na scoilbhliana 2022/23 le páirtithe leasmhara oideachais.

1.6 Cur i bhfeidhm na Samhla um Chuimsiú Scoile Píolótach

Tar éis don Chomhairle Náisiúnta um Riachtanais Speisialta Athbhreithniú Cuimsitheach a dhéanamh ar Scéim ⁴ na gCúntóirí Riachtanais Speisialta (SNA), in 2019, bhunaigh an RO treoirleabhar de Shamhail nua um Chuimsiú Scoile (SIM) do leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais agus riachtanais chúraim bhreise acu.

Baineann an tionscadal SIM le roinnt tacaíochtaí do scoileanna chun cabhrú le gach dalta, go háirithe iad siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais agus cúraim bhreise acu, eispéreas scoile níos fearr a bheith acu. Tá ról lárnach ag tógáil acmhainne múinteoirí i gcur i bhfeidhm an mhúnla seo. Tacaíonn an tsamhail le comhoibriú éifeachtach idir gairmithe atá ag obair le chéile trí fhorbairt a dhéanamh ar na scileanna atá ag gach ball foirne chun tacú le mic léinn a bhfuil riachtanais bhreise acu.

Cuimsíonn SIM sé shnáithe, agus in 2022, tá cúig cinn de na snáitheanna sin ag feidhmiú le ceithre cinn díobh seo faoi fhreagracht Thionscadal Teiripe In-Scoile an NCSE; Tacaíocht a thabhairt trí Fhoirne Réigiúnacha Feabhsaithe; Clár Náisiúnta Oiliúna CCN; agus Clár Píolótach Altranais Náisiúnta. Tá an cúigiú snáithe suite faoin tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS), agus ó Mheán Fómhair 2022, tugadh cuireadh do shíceolaithe NEPS a bheith ina gceannairí scoile agus ag teiripeoirí NCSE ag cruinnithe na Foirne Cuimsithe, d'fhonn cleachtas comhoibríoch a phleanáil i scoileanna.

Figiúr 2: 6 Snáithe na Samhla um Chuimsiú Scoile Píolótach.

* Ní raibh snáithe SIM maidir le leithdháileadh tosaigh CCNanna i bhfeidhm in 2022.

Tá dhá shnáithe SIM faoi fhreagracht an NCSE – an Tionscadal Teiripe In-Scoile agus Tacaíocht trí Fhoirne Réigiúnacha Feabhsaithe, á bpiolótú in dhá réigiún a chlúdaíonn Baile Átha Cliath Theas, Cill Dara agus Cill Mhantáin. Baineann dhá shnáithe eile le cláir a chur ar fáil ar fud na tíre – an Clár Náisiúnta Oiliúna CCN agus an Clár Píolótach Altranais Náisiúnta. Tá na forbairtí sna ceithre seastán seo leagtha amach thíos.

4 <https://ncse.ie/wp-content/uploads/2018/05/NCSE-PAP6-Comprehensive-Review-SNA-Scheme.pdf>

Sprioc thábhachtach de chleachtas cleachtóirí teiripe agus iompraíochta an NCSE sa tSamhail Phíolótach um Chuimsiú Scoile agus ar fud an NCSE is ea an comhoibriú le comhghleacaithe ó dhisciplíní agus eagraíochtaí eile chun eolas, scileanna agus muinín a fhorbairt chun tacú le mic léinn agus chun timpeallachtaí scoile cuimsitheacha a thógáil. Mar chaighdeán caighdeánach, cuireann teiripeoirí agus cleachtóirí iompraíochta seimineáir ar fáil le comhairleoirí NCSE (atá ar iasacht, múinteoirí láncháilithe) chun a chinntiú gur cuid lárnach den oiliúint é dearcadh an mhúinteora.

Tionscadal Teiripe in-Scoile (ISTP)

Ritheann an Tionscadal Teiripe In-Scoile laistigh de 75 scoil píolótach SIM i gceantair Bhaile Átha Cliath Theas, Chill Dara agus Iarthar Chill Mhantáin. Oibríonn teiripeoirí saothair agus teiripeoirí urlabhra agus teanga an NCSE sna 75 scoil seo in éineacht le daltaí, foireann scoile, tuismitheoirí/caomhnóirí chun tacú le gach dalta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil riachtanais bhreise acu, chun páirt a ghlacadh i saol na scoile agus chun cumas na scoile agus a foirne a fhorbairt chun cláir nó straitéisí struchtúrtha atá ábhartha ó thaobh oideachais de agus atá bunaithe ar fhianaise a phleanáil, a chur i bhfeidhm agus a mheas. Bhí tionchar ar leith ag paindéim an Choróinvíris le linn 2020 agus 2021 ar chur chunfeidhme an tsnáithe tionscadail seo. Mar sin féin, cuireadh tús arís leis an tacaíocht inscoile i mí Eanáir 2022, tar éis dóibh teiripeoirí a earcú an bhliain roimhe sin.

Forbraíonn teiripeoirí NCSE cumas múinteoirí go príomha ar thrí bhealach: Imeachtaí Foghlama Gairmiúla Múinteoirí, idirghabhálacha ISTP agus cuairteanna ar scoileanna. Baineann an t-eolas thíos leis an Eanáir go Nollaig 2022, nuair a atosáodh tacaíocht inscoile.

Is ionann imeachtaí Foghlama Gairmiúla Múinteoirí agus imeachtaí oiliúna agus tacaíochta do mhúinteoirí a bhféadfadh clinicí buail isteach a bheith i gceist leo agus imeachtaí a leathnú lena n-áirítear cóitseáil, cleachtas agus cur i bhfeidhm. Is féidir imeachtaí den chineál seo a reáchtáil le scoileanna aonair nó le grúpaí scoileanna. In 2022, reáchtáladh imeachtaí ISTP TPL ar réimse comhthéacsanna bunscoile, iar-bhunscoile agus scoile speisialta, thacaigh siad le 65 scoil agus 2,160 múinteoir.

Tábla 7: Imeachtaí ISTP TPL, 2022

	Líon ISTP TPL imeachtaí ar siúl	Líon na scoileanna píolótacha SIM atá rannpháirteach in imeachtaí TPL	Líon na múinteoirí tacaíthe
Iomlán	193	65	2,160

Tá Idirghabhálacha ISTP dírithe ar mhúinteoirí agus ar theiripeoirí atá ag obair i gcomhpháirtíocht chun straitéisí a phleanáil, a chur i bhfeidhm agus a mheas chun tionchar a imirt ar an eispéreas cuimsitheach oideachais do dhaltaí ina dtimpeallacht foghlama. Is féidir idirghabhálacha a cheapadh chun tionchar a imirt ar an scoil ar fad, ar an rang iomlán, nó ar ghrúpaí aitheanta daltaí ar mhéid níos mó nó níos lú. Déantar idirghabháil a chur chun feidhme thar thréimhse fhada de ghnáth, agus is minic a bhíonn meascán de mhodheolaíochtaí nó cineálacha cur chuige éagsúla i gceist leis, mar shampla, píosa sonracha oiliúna a leanann cóitseáil ranga, samhaltú agus comhairliúchán mac léinn. Tugtar sonraí sa tábla thíos faoi idirghabhálacha ISTP in 2022, agus ghlac 41 scoil páirt i 77 idirghabháil le 237 múinteoir rannpháirteach san iomlán.

Tábla 8: Idirghabhálacha Teiripe in-Scoile, 2022

	Líon na n-idirghabhálacha	Líon na múinteoirí	Líon na mac léinn a fhaigheann tacaíocht
Curtha i gcrích in 2022	53	175	949
Ag leanúint ar aghaidh ag deireadh 2022	24	62	242
Iomlán	77	237	1,191

Mar chuid den tsamhail ISTP, tugann teiripeoirí atá ag obair sa phíolóta SIM cuairt go rialta ar na scoileanna atá sannta dóibh. Le linn na gcuartheanna seo, d'fhéadfadh teiripeoirí comhairle, cóitseáil agus uirlisí a chur ar fáil do mhúinteoirí maidir le straitéisí foghlama uilíocha a chur i bhfeidhm chun tacú le cuimsiú sa seomra ranga agus i dtimpeallacht na scoile ina hiomláine. In 2022, tugadh 752 chuairt scoile ina raibh teagmháil le múinteoirí agus/nó ceannaireacht scoile.

Tacaíochtaí trí Fhoirne Réigiúnacha Feabhsaithe

Oibríonn foireann cleachtóirí iompair, teiripeoirí saothair agus teiripeoirí urlabhra agus teanga mar Fhoirne Réigiúnacha Feabhsaithe (ERT) laistigh de dhá réigiún NCSE mar chuid den scéim píolótach SIM. Oibríonn na foirne seo chun scileanna agus cumas múinteoirí a fhorbairt i scoileanna trí raon seimineár, ceardlanna iar-seimineár, acmhainní múinteoirí agus tacaíocht inscoile.

In 2022, chuir Foirne Réigiúnacha Feabhsaithe 29 seimineár ar fáil do 662 mhúinteoir.

Tá na himeachtaí TPL seo sa bhreis ar an iliomad imeachtaí oiliúna agus tacaíochtaí a chuireann comhairleoirí NCSE ar fáil i rith na bliana. Cuireann cleachtóirí iompair agus teiripeoirí na himeachtaí TPL ar fáil.

Le linn 2022, chuir an fhoireann 29 seimineár agus ceardlann ar fáil do 662 mhúinteoir sa dá réigiún píolótacha SIM ⁵. Bhí sé mar aidhm ag na cúrsaí cumas múinteoirí a fhorbairt chun tacú lena gcuid mac léinn i réimsí amhail riachtanais urlabhra, teanga agus chumarsáide; riachtanais céadfacha; scileanna eagrúcháin agus iompar dearfach a chur chun cinn. Nuair is cuí, tugadh cuairteanna tacaíochta leantacha do scoileanna agus do mhúinteoirí chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a gcumas chun an fhoghlaim ó na seimineár agus ó na ceardlanna sa seomra ranga a leabú.

5 Chomh maith leis an bpíolótach SIM, tá tacaíocht teiripe ceirde ar fáil ar bhonn náisiúnta trí chonradh le hOllscoil Luimnigh. In 2022, d'óstáil beirt theiripeoirí saothair cúig imeacht TPL a thacaigh le 168 mhúinteoir.

Tábla 9: Foirne Réigiúnacha Feabhsaithe (ERT) Imeachtaí TPL, 2022

	Líon na n-imeachtaí TPL a tionóladh	Líon na múinteoirí a fhaigheann tacaíocht
Iomlán	29	662

Clár Náisiúnta Oiliúna na gCúntóirí Riachtanas Speisialta

Cuireadh tús le clár náisiúnta oiliúna CRS in 2021, agus soláthraíonn Scoil Oideachais UCD é, i gcomhar le Scoil an Altranais, an Chnáimhseachais agus na gCóras Sláinte sa Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Tá ceithre iontógáil daltaí sa chlár idir 2021 agus 2024, rud a éascaíonn suas le 3,500 CRS atá fostaithe i ngach scoil aitheanta (bunscoil, iarbunscoil agus scoil speisialta) chun leas a bhaint as oiliúint, saor in aisce. Bronnfar Teastas i dTacaíocht Chuimsitheach Scoile ar mhic léinn a bhainfidh céim amach ón gclár.

Tá cúig mhodúl sa chlár ar líne a sheachadtar thar thréimhse deich mí a chlúdaíonn cuimsiú, cumarsáid agus teanga, agus raon riachtanas speisialta agus eolas faoi chúram a thabhairt do dhaltaí a bhfuil riachtanais chúraim bhreise acu. Leagann an oiliúint béim ar an ngá atá ann go bhforbróidh mic léinn neamhspleáchas agus teacht aniar.

Chríochnaigh an chéad rang de 493 mac léinn an cúrsa i mí na Nollag 2021 agus d’óstáil UCD searmanas i Halla O’Reilly ar an 25 Feabhra 2022 chun críochnú an chláir a cheiliúradh. D’fhreastail oifigigh shinsearacha ón Roinn Oideachais agus ón NCSE ar an ócáid, lena n-áirítear Príomhfheidhmeannach nua an NCSE John Kearney. Léiríonnaiseolas a bailíodh ó dhaltaí go raibh leibhéal an-ard rannpháirtíochta agus sástachta leis an gcúrsa.

Reáchtáladh an dara searmanas bronnta an 3 Samhain 2022, chun aitheantas a thabhairt don dara hiontógáil de 839 mac léinn i gclár 2021/22. Bhí an tAire Stáit le freagracht as Oideachas Speisialta agus Cuimsiú, Josepha Madigan TD, Príomhfheidhmeannach NCSE John Kearney agus an tOmbudsman do Leanaí, an Dr Niall Muldoon, i measc na gcainteoirí ar an lá. Chuir an tríú cohórt de 961 mac léinn CRS tús leis an gclár oiliúna i mí Mheán Fómhair 2022.

Mic léinn agus baill foirne ag céim Chlár Oiliúna Náisiúnta na gCúntóirí Riachtanas Speisialta, 3Samhain 2022, UCD O’Reilly Hall.

Ar an 8 Nollaig 2022 d'fhógair ⁶ an tAire Foley agus an tAire Madigan creidiúnú an chláir mar Ghradam Sainchuspóireach Leibhéal 6 ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí (NFQ).

Clár Píolótach Altranais Náisiúnta

An ⁷ 21 Deireadh Fómhair 2022, seoladh treoirscéim altranais náisiúnta chun tacú le leanaí a bhfuil riachtanais chasta chúram sláinte acu, bunaithe ar mholtaí ó ghrúpa pleanála trasghníomhaireachta. Is é cuspóir an pháilóta tacaíochtaí altranais a chur ar fáil chun ligean do leanaí a bhfuil riachtanais chasta chúram sláinte acu freastal ar scoil. Comhlánóidh sé an soláthar reatha a chuirtear ar fáil trí sheirbhísí pobalbhunaithe.

Faoi láthair, maoiníonn Cúram Príomhúil FSS Pacáiste Cúram Baile Péidiatraiceach (PHCPanna) do leanaí a bhfuil riachtanais chasta chúram sláinte acu, trína gcuireann soláthraithe cúraim sláinte príobháideacha cúram altranais ar fáil sa timpeallacht bhaile. Faoi bpíolóta altranais sínítear na huairéanta cúraim a chuireann PHCPanna ar fáil isteach i suíomh na scoile, do na leanaí sin a bhfuil 20 uair an chloig phcp nó níos mó á bhfáil acu cheana féin.

Tá altraí ar an láthair maoinithe faoi láthair ag go leor scoileanna, go háirithe scoileanna speisialta, trí shocrúithe éagsúla. Ní easáitíonn an tseirbhís pháilótach seirbhísí ná tacaíochtaí altranais atá ann cheana i scoileanna. Táthar le measúnú a dhéanamh ar an scéim pháilótach chun bonn eolais a chur faoi sholáthar tacaíochta altranais do mhic léinn a bhfuil riachtanais chasta chúram sláinte acu amach anseo.

1.7 Straitéis Chuimsitheach Fostaíochta (CES) – Staidéar Píolótach Idirthréimhseach

Is cur chuige tras-Rialtais é an Straitéis Oideachais Aosaigh agus an Straitéis Chuimsitheach Fostaíochta (CES) ina dtugtar le chéile gníomhartha ó Ranna agus gníomhaireachtaí Stáit éagsúla, lena n-áirítear an NCSE, in iarracht chomhbheartaithe chun dul i ngleic leis na bacainní agus na dúshláin a bhaineann le daoine faoi mhíchumas a fhostú. Sa straitéis deich mbliana, a foilsíodh in 2015, sainithníodh roinnt gníomhaíochtaí a bhí le cur chun feidhme chun a cuspóirí a bhaint amach.

D'fhógair an tAire Foley agus an tAire Madigan clár píolótach chun tacú leis an aistriú do dhaoine óga faoi mhíchumas chun rochtain ar roghanna iarscoile agus deiseanna do roghanna iarscoile a fheabhsú, ag eascairt as ceann de ghníomhartha na Straitéise, ar an 10 Samhain 2022 ag Comhdháil Bhliantúil Taighde an NCSE.

Is é is aidhm don scéim pháilótach bearnaí scileanna agus tacaíochtaí atá ag teastáil ó dhaltaí le haghaidh aistriú dearfach tar éis na scoile a shainaithint chun cur ar chumas scoileanna idirdhealú a dhéanamh idir plean aistrithe a bheidh dírithe ar na príomhscileanna sonracha a theastaíonn. Tá na hacmhainní a shanntar le húsáid chun iad siúd a bhfuil an leibhéal is mó riachtanas acu a shainaithint agus chun tacú leo go háirithe chun feabhas

6 [gov.ie – Ministers Foley and Madigan announce accreditation of the national online training programme for special needs assistants \(www.gov.ie\)](https://www.gov.ie/en/news/2022-12-08-ministers-foley-and-madigan-announce-accreditation-of-the-national-online-training-programme-for-special-needs-assistants/)

7 [gov.ie – National Nursing Pilot for Children with Complex Healthcare Needs Pilot Scheme \(www.gov.ie\)](https://www.gov.ie/en/news/2022-10-10-national-nursing-pilot-for-children-with-complex-healthcare-needs-pilot-scheme/)

a chur ar na deiseanna aistrithe isteach i saol na hiarscoile. D'fhéadfadh sé go n-áireofaí ar roghanna iarscoile an duine óig cinní maidir le rochtain a fháil ar sheirbhísí lae, glacadh le socrúchán printíseachtaí, breisoideachas, ardoideachas, fostaíocht agus roghanna saoil pearsanta eile ar mhaith leo pleanáil a dhéanamh dóibh. Tá an obair seo dírithe ar riachtanais na ndaoine óga sna scoileanna roghnaithe agus tagann sí faoi dhá phríomhthéama:

- ▶ Scileanna don Saol Iarscoile
- ▶ Cinní feasacha a dhéanamh.

Cuireadh tús leis an réamhphleanáil in 2022 agus aithníodh dhá shuíomh tionscadail i dTuaisceart Chontae Bhaile Átha Cliath agus i gCathair agus i gContae na Gaillimhe, a chlúdaíonn 20 scoil san iomlán agus thart ar 100 dalta san áireamh (ní hionann líon iomlán na ndaltaí ón scoil go dtí an scoil). Tá acmhainn teagaisc bhreise faighte ag gach scoil rannpháirteach don tionscadal seo, 12 uair an chloig sa bhreis sa tseachtain chun tacú le haistriú na ndaltaí faoi mhíchumas chuig roghanna iarscoile go dtí Meitheamh 2024. Tarraingítear na scoileanna rannpháirteacha ó thrasghearradh de chineálacha agus de chomhthéacsanna scoile, lena n-áirítear scoileanna príomhshrutha agus scoileanna speisialta. D'iarr DE ar an NCSE meastóireacht sheachtrach a choimisiúnú ar an gclár píolótach seo, le tosú in 2023.

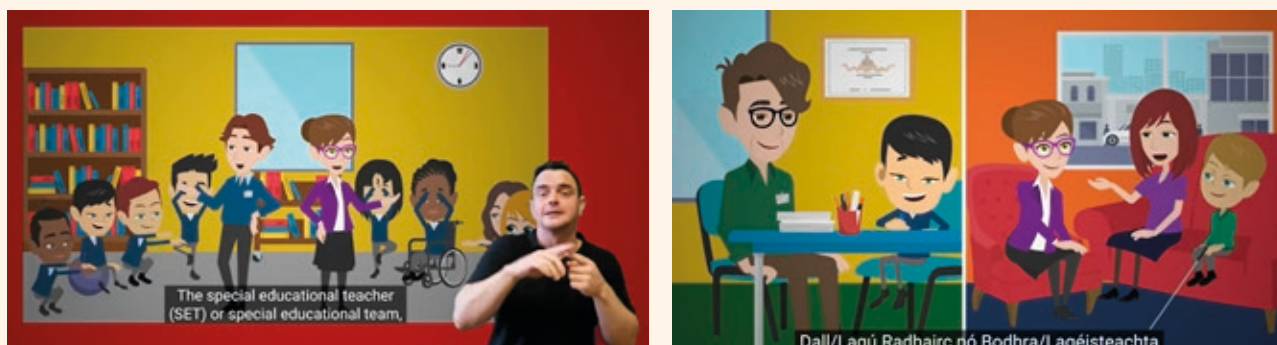
1.8 Nuashonrú ar an Ngníomhaíocht

Eolas do Thuismitheoirí

Ceann de na príomhróil atá againn ná eolas a chur ar fáil do thuismitheoirí, do scoileanna agus dár bpáirtithe leasmhara uile maidir le cúrsaí oideachais speisialta. Cuireann ár SENOanna clár faisnéise do thuismitheoirí an NCSE ar fáil gach bliain a bhfuil sé mar aidhm aige tuismitheoirí agus caomhnóirí na leanaí atá ag tosú ar scoil a chur ar an eolas faoi na seirbhísí agus na tacaíochtaí oideachais atá ar fáil ina gceantair. Le linn 2022, seachadadh 28 seimineár do thuismitheoirí san iomlán chuig níos mó ná 353 tuismitheoir.

Le blianta beaga anuas, mar gheall ar phaindéim COVID-19, bhog na seimineáir do thuismitheoirí go seachadadh ar líne chun iad a dhéanamh inrochtana do líon níos mó tuismitheoirí. Lean an NCSE leis an gcleachtas seo in 2022 agus chuir sí seimineáir eolais ar fáil do thuismitheoirí ag glacadh le cur chuige cumaisc a chuireann deiseanna ar líne agus deiseanna pearsanta ar fáil do thuismitheoirí freastal orthu.

Figiúr 3: Físeán eolais, Cúnamh Breise a fháil i Scoileanna Príomhshrutha, i dTeanga Chomharthaíochta na hÉireann agus i nGaeilge.

Chomh maith leis sin, leathnaigh an NCSE seimineáir faisnéise do thuismitheoirí chun seimineár ar leith a chur san áireamh do thuismitheoirí daltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu atá ag aistriú ón mbunscoil go dtí an iarbhunscoil. Tá rannóg anois ar shuíomh gréasáin an NCSE do thuismitheoirí ina bhfuil, chomh maith le réimse acmhainní úsáideacha, eolas cabhrach a dhíríonn ar riachtanais tuismitheoirí:

- ▶ Sonraí teagmhála do SENOanna agus do Mhúinteoirí Cuairte
- ▶ Eolas ar na seirbhísí a chuireann an NCSE ar fáil
- ▶ Eolas ar ranganna speisialta agus ar scoil a roghnú.

Tacaíochtaí do Mhic Léinn Úcráinis

De réir mar a chuaigh go leor mac léinn Úcránach isteach i scoileanna ar fud na hÉireann in 2022, thacaigh an NCSE le mic léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu trí shraith bileoga a aistriú do thuismitheoirí/chaomhnóirí. Áiríodh ar na bileoga seo Getting Extra Help in Mainstream Schools, Tosú (Bunscoil), agus Aistriú Iar-bhunscoile, chun treoir agus eolas a chur ar fáil do thuismitheoirí/chaomhnóirí mhic léinn Úcránacha atá ag seoladh chóras oideachais na hÉireann agus iad a chur ar an eolas faoi na hacmhainní atá ar fáil. Cuireadh na bileoga seo ar fáil ar shuíomh gréasáin an NCSE, agus rinneadh iad a phriontáil agus a dháileadh trínár bhfoirne réigiúnacha freisin.

Figiúr 4: Bileoga chun tacú le tuismitheoirí agus mic léinn ón Úcráin rochtain a fháil ar thacaíochtaí i gcóras oideachais na hÉireann.

Ina theannta sin, aistríodh 56 acmhainn ranga go Úcráinis agus Rúisis. Cuireadh na hacmhainní seo ar fáil ar shuíomh gréasáin an NCSE. Ina measc bhí gníomhaíochtaí sim~us cluichí mic léinn Úcráinis.

Clár Samhraidh 2022

In 2022, lean an Chomhairle um Oideachas Speisialta de thacaíocht a chur ar fáil do scoileanna agus do theagascóirí trí chur chuige solúbtha, leanbháirneach a fhorbairt maidir le clár an tsamhraidh a phleanáil agus a chur i bhfeidhm, inar tugadh tús áite do phríomhriachtanais foghlama, d'fholláine fhísiciúil agus mhothúcháin, agus d'fhorbairt na hathléimneachta agus na muiníne i measc daltaí.

Figiúr 5: Acmhainní clár samhraidh scoilbhunaithe – Foghlaim le foghlaim, lena n-áirítear ‘Cluichí Bacainní Ealaíne/Línte don Samhradh’ agus ‘Cad Am é an tUasal Wolf?’.

Art/Drawing Barrier Games for Summer

A resource for tutors/teachers to support the Home or School Based Summer Programme

Learning objectives:
This activity builds skills in 'Learning to Learn' specifically developing effective task and organisational skills as well as 'Literacy' skill development. Key skills include:

- Oral language – discussion and vocabulary development (summer themed vocabulary- this may need to be pre-taught to children who are deaf and hard of hearing or visual supports could be used)
- Art – Line drawing

Introduction
This activity can be used across the age ranges. Choose instructions and pictures that are suitable for student's ages, abilities and interests. This lesson plan is based on drawing and a summer theme but alternatives are linked in the alternative options section

- Start with a general discussion about the game using modelling of the instructions.
- Discuss the method the children wish to use e.g. drawing or different materials (this will be dependent on ability – see further information and resources section for options for deaf and hard of hearing children and those with SEN)

Development

- Gather drawing materials, a barrier and paper (get 2 sets which are identical)

Play the game

- Allow the children to play the barrier game and provide support where needed

Conclusion

- Remove the barrier and discuss the images by pointing out the similarities and differences
- The game could be played again allowing the other student to give the instructions

****See resources section for detailed instructions on how to model the game, discuss and explore language that can be used in the game and how to end the game****

What Time is it Mr Wolf?

A resource for teachers to support the School Based Summer Programme

- This is a simple game which can help students practice their counting of number and basic understanding of time concepts.
- You can use visuals such as the example on page 2 to support students understanding of the vocabulary and rules.

Instructions for the game:

- To begin, model the game for the students.
- The Person who is telling the time (the wolf) stands at one end of the garden and all of the other participants stand and wait at the other end of the garden.
- The students must ask the wolf "What time is it Mr Wolf?"
- The wolf then says a time e.g. "It is 3 o Clock", the students take three steps towards the wolf.
- The students repeat the question "What time is it Mr. Wolf?" and move forward each time.
- When the wolf says "Its dinner time" the wolf tries to catch one of the students who are running back to the wall at the start of the game.
- If the wolf catches one of the students then that student is the wolf and the game starts again.

Example supporting visual

1) Student wait at one end of garden (wolf) stays at other end

"What time is it Mr Wolf?"

"Its 3 o Clock"

3 steps forward towards the wolf

If says "Its Dinner time" the students run back to wall and if the wolf catches are then the wolf and the game starts again.

Rinneadh ár sraith chuimsitheach acmhainní ar líne do mhúinteoirí agus do theagascóirí a athbhreithniú agus a nuashonrú do chlár 2022. Áiríodh leo sin 67 gníomhaíocht tarraingteach agus idirghníomhach, mar aon le treoidhoiciméid, chun cabhrú le múinteoirí eispéiris foghlama spreagúla agus spráíúla a chur ar fáil do dhaltá a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Rinneadh na hacmhainní a struchtúrú thar roinnt catagóirí, lena n-áirítear folláine mac léinn, litearthacht, uimheartacht, croiscleanna acadúla, agus foghlaim le foghlaim, le béim ar leith ar ghnáthaimh scoile, scileanna sóisialta, féinrialáil, scileanna cumarsáide, agus ag tógáil ar an rath a bhí air.

Ina theannta sin, cuireadh acmhainní bailebhunaithe ar fáil do dhaltá a raibh riachtanais chasta acu agus nach raibh in ann páirt a ghlacadh sa chlár scoilbhunaithe. Chun tacú leis an bpróiseas, chuir an NCSE doiciméad forléargais ar fáil do scoileanna, foirmeacha iarrtais agus liosta do thuismitheoirí chun teacht ar theagascóirí atá ar fáil.

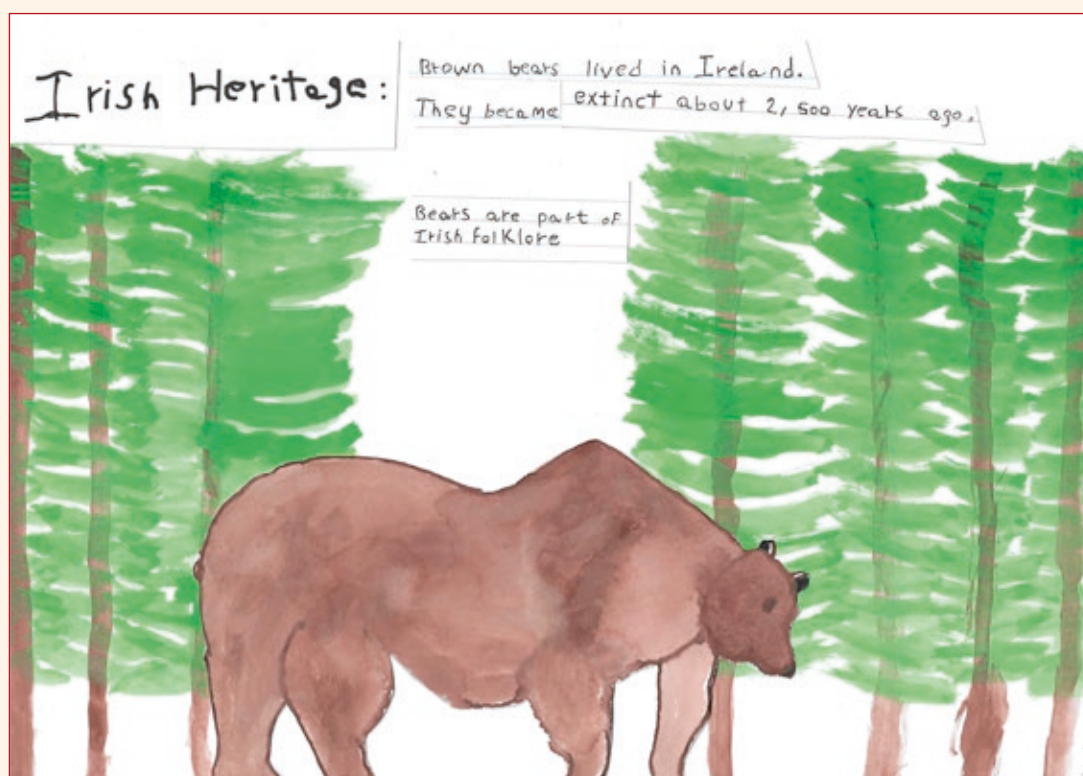
Cruthú an tSamhraidh

D'fhill comórtas ealaíne ar líne an NCSE, *Creations Samhraidh*, don dara bliain in 2022. Tá an comórtas oscailte do gach dalta a ghlacann páirt sa chlár soláthair samhraidh sa bhaile agus sa scoil. Ba é 'oidhreacht' téama na bliana seo agus bhí ríméad orainn cruthaitheacht an scoláire a fheiceáil agus iad ag táirgeadh a gcuid iontrálacha.

Moladh do dhaltaí a n-iontrálacha a chur isteach ag baint úsáide as aon mheán a thaitin leo. Dearadh an comórtas chun cabhrú le daltaí a gcuid scileanna ealaíne a fhorbairt agus téama na hoidhreachta á scrúdú ag an am céanna.

Ba é Godwill, mac léinn ó Scoil Naomh Uinseann, Lios na Graí, Co. Luimnigh buaiteoir Chruthú an tSamhraidh 2022; léirigh an iontráil eisceachtúil téama na hoidhreachta. Tugadh luach saothair do Godwill le pacáiste soláthairtí ealaíne chun aitheantas a thabhairt dá n-éachtaí.

Figiúr 6: 'Irish Bears' le Godwill, mac léinn i Scoil Naomh Uinseann, Lios na Gry – iontráil bhuaiteach chomórtas Chruthú an tSamhraidh 2022.

Go raibh maith agat do na daltaí ar fad a chuir isteach ar Chruthú an tSamhraidh. Tá súil againn gur thug an comórtas spreagadh do mhic léinn leanúint ar aghaidh ag forbairt a gcuid scileanna ealaíne agus bealaí cruthaitheacha a fhiosrú chun iad féin a chur in iúl; táimid ag tnúth le níos mó de do chruthaitheacht sa toadhcháí.

Eolaíocht Soinneáin

Ghlac an NCSE páirt i mBlast Eolaíochta ESB 2022, clár oideachais do dhaltáí bunscoile i Rang 3 go Rang 6. Spreagann an clár daltaí chun ceisteanna eolaíochta a fhiosrú trí thionscadail phraiticiúil agus a dtorthaí a chur i láthair. Rinne painéal lena n-áirítear gairmithe STEM measúnú ar chur i láthair na ndaltaí, a phléigh an t-imscrúdú leis na daltaí agus a thug aiseolas ar a dtionscadal.

Marcáil Lá DLD 2022

Reáchtáladh Lá Feasachta maidir le Neamhord Forbartha Teanga 2022 ar an 14 Deireadh Fómhair. Ba é téama na bliana seo ná "Ag fás le DLD", agus dhírigh sé ar thacaíocht a thabhairt do dhaoine a bhfuil DLD acu ar feadh a saolré.

Thacaigh teiripeoirí Urlabhra agus Teanga an NCSE leis an ócáid trí sheimineáir ghréasáin eolais a reáchtáil le múinteoirí, síceolaithe NEPS agus foireann NCSE. D'fhreastail ceathrar múinteoir is tríocha ar a seimineár gréasáin, agus ghlac 37 síceolaithe NEPS páirt.

Is é an DLD an míchumas is forleithne i measc leanaí le 2-3 mac léinn ar an meán ag cur i láthair le DLD i ngach seomra ranga in Éirinn. Bíonn deacrachtaí ag dalta a bhfuil DLD aige/aici le teanga agus cumarsáid a d'fhéadfadh tionchar suntasach a imirt ar fhoghlaim, ar litearthacht, ar iompar agus ar fholláine. Tá DLD i réim freisin i ndaoine fásta, le ráta leitheadúlachta 7.5 % ar fud an daonra.

Mar oideoirí, tá sé tábhachtach a bheith ar an eolas faoi DLD agus a thionchar ar dhaltáí, ar mhúinteoirí agus ar phobail scoile.

Acmhainn físe – Video Neamhord um Chomhordú Forbartha

I mí Dheireadh Fómhair 2022, d'fhoilsigh an Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta físeán gearr faisnéise maidir le Neamhord um Chomhordú Forbartha (DCD). Tugann an físeán forbhreathnú ar DCD agus míníonn sé conas is féidir leis tionchar a imirt ar dhaltaí i dtimpeallacht na scoile. Tá sé ar fáil le breathnú ar chainéal YouTube an NCSE agus ar ár suíomh gréasáin.

Figiúr 7: Físeán faisnéise maidir le Neamhord Comhordaithe Forbartha – NCSE YouTube Channel.

Sprioc Straitéiseach 2

Comhairle neamhspleách,
shaineolach agus
fhianaisebhunaithe a chur
ar fáil don Aire Oideachais
a bhfuil clár cuimsitheach
taighde mar bhonn aici.

Sprioc Straitéiseach 2

Comhairle neamhspleách, shaineolach agus fhianaisebhunaithe a chur ar fáil don Aire Oideachais a bhfuil clár cuimsitheach taighde mar bhonn aici

2.1 Dul chun cinn ar Pholasaí Comhairle ar Scoileanna Speisialta agus Ranganna Speisialta

Príomhról don NCSE is ea comhairle shaineolach, neamhspleách, atá bunaithe ar fhianaise a chur ar fáil don Aire Oideachais maidir le hoideachas leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.

Le linn 2022, rinneadh dul chun cinn suntasach i dtreo bailchríoch a chur ar pháipéar comhairle an NCSE maidir le scoileanna speisialta agus ranganna speisialta, tar éis moilleanna le linn phaindeim COVID-19. Cuireadh athbhreithniú nuashonraithe ar an litríocht i gcrích in 2022 chun fianaise taighde níos déanaí a bhí ar fáil a ionchorprú. Cuireadh leis an gcomhairle bheartais inar léiríodh tuarascálacha agus foilseacháin go dtí 2022. Cuireadh an páipéar faoi bhráid na Roinne Oideachais ag deireadh 2022 agus táthar ag súil go bhfoilseofar é in 2023.

2.2 An Gníomhaireacht Eorpach um Riachtanais Speisialta agus um Oideachas Cuimsitheach

Lean an NCSE de thacaíocht a thabhairt d'obair na Gníomhaireachta Eorpaí um Riachtanais Speisialta agus Oideachas Cuimsitheach (EASNIE). Tacaíonn an eagraíocht neamhspleách seo, a éascaíonn comhoibriú do ranna oideachais sna Ballstáit, le dul chun cinn na gcóras oideachais níos cuimsithí. Éascaítear é sin trí phríomhréimsí beartais, cleachtas agus taighde – lena gcuirtear bonn fianaise ar fáil maidir le cur chun feidhme an oideachais ionchuimsithigh.

Le linn 2022, bhain an NCSE tairbhe as obair EASNIE agus rannchuidigh siad leis an obair sin tríd an méid seo a leanas a dhéanamh:

- ▶ Leanúint de bheith i dteagmháil le comhaltaí ionadaíochas an bhoird agus le comhordaitheoirí náisiúnta maidir le hobair thaighde chun tacú le forbairt ár gcomhairle pholasaí ar scoileanna agus ranganna speisialta;
- ▶ Eolas a chur ar fáil do EASNIE agus do bhallstáit aonair maidir le hoideachas speisialta ionchuimsitheach in Éirinn.

2.3 Forbairt ar Chreat Iompraíochta an NCSE

Le linn 2022, rinneadh dul chun cinn ar an obair ar Chreat Iompraíochta an NCSE. Cuireadh forbairtí ar an gcreat, lena n-áirítear cás-staidéir, faoi bhráid Fhóram Comhchomhairleach an NCSE agus rinne siad plé orthu, agus reáchtáladh sraith rannpháirtíochtaí le páirtithe leasmhara.

Déanfar tuilleadh athbheithnithe ar fhorbairt an Chreata Iompraíochta agus táthar ag súil le cur i bhfeidhm céimneach in 2023, in éineacht le Treoirínte an RO a forbraíodh chun tacú le scoileanna, agus tús áite á thabhairt do scoileanna speisialta sa chéim thosaigh.

2.4 Clár Taighde

In 2022, choimisiúnaíomar staidéar nua ina ndearnadh meastóireacht ar sheirbhísí túslíne an NCSE.

Tá taighde ar oideachas speisialta ar cheann de príomhfheidhmeanna reachtúla an NCSE. Leathnaíonn ár gclár taighde ár n-eolas agus ár dtuiscint ar dhea-chleachtas agus cuireann sé go gníomhach le plean oibre an NCSE. Tugann taighde léargas dúinn ar phróisis chasta, baineann sé le páirtithe leasmhara ábhartha ó gach cearn den chóras oideachais agus is féidir aird a tharraingt ar an méid is fearr a oibríonn i ndlínsí eile. Trí eolas a fháil ón taighde, cuirtear bonn láidir fianaise ar fáil dúinn chun ár gcomhairle polasaí a threorú don Aire Oideachais agus leanaimid orainn ag scaipeadh ár gcuid oibre trínár suíomh gréasáin, ár bhfoilseacháin agus ár gcomhdháil taighde.

In 2022, choimisiúnaíomar staidéar nua ina ndearnadh meastóireacht ar sheirbhísí tacaíochta túslíne an NCSE. Tugann an rannán seo forbheathnú ar ár gcuid oibre leanúnaí chomh maith le béim a chur ar thaighde nua-choimisiúnaithe.

2.4.1 Taighde Leanúnach in 2022

Daltaí a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu a Mhapáil agus a Rianú tar éis dóibh an Scoil a fhágáil

Coimisiúnaíodh an tionscadal taighde seo in 2020 chun scrúdú a dhéanamh ar thaithí agus ar cheann scríbe daoine óga a bhfuil riachtanais speisialta oideachais agus foghlama acu ag fágáil chóras na scoile. Is é an cuspóir atá ann feabhas a chur ar ár dtuiscint ar eispéiris agus ar chinn scríbe daoine óga atá ag fágáil na scoile d'fhonn tacú le ról an NCSE maidir le seirbhísí oideachais do dhaoine fásta faoi mhíchumas a phleanáil agus a chomhordú.

Rinne an taighde foinsí sonraí ábhartha a mhapáil ar dtús chun bearnaí a aithint san eolas atá ann faoi láthair maidir leis an áit a dtéann mic léinn. Chuir COVID-19 moill ar thús an dara céim den staidéar chun rianú a dhéanamh ar an raon conairí a tógadh do dhaoine óga a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu tar éis dóibh an scoil a fhágáil, chun na cúiseanna lena gcinn scríbe iarscoile agus lena n-eispéiris a shainathint agus a scrúdú. Cuireadh tús leis an obair sin in earrach na bliana 2022, ag an am céanna leis an gcinnteoireacht maidir le haistrithe ón scolaíocht. Ullmhaíodh tuarascáil eatramhach ar an dá chéim go déanach in 2022 agus foilseofar í in 2023.

Cuireadh tús le hullmhú chun obair leantach a dhéanamh leis na daltaí seo i réimse suíomhanna iarscoile in 2022 agus beidh an bailiú sonraí ar siúl san earrach agus san fhómhar 2023.

Taighde a Bhaineann leis an gComhairle Polasaí ar Scoileanna Speisialta agus Ranganna Speisialta

Críochnaíodh an obair ar athbhreithniú litríochta dara céim in 2022 chun nuashonrú a dhéanamh ar an bhfianaise taighde a bhaineann le comhairle pholasaí ar scoileanna speisialta agus ar ranganna speisialta a críochnaíodh ar dtús in 2020. Foilseofar an t-athbhreithniú litríochta in éineacht leis an gComhairle Polasaí ar Scoileanna Speisialta agus Ranganna Speisialta in 2023.

Chuimsigh an t-athbhreithniú litríochta gnéithe éagsúla den soláthar oideachais i suíomhanna speisialta agus cuimsitheacha chun fianaise ar thorthaí agus ar thaithí a aithint do mhic léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus nach bhfuil.

Tionchar COVID-19 ar Dhaltaí a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu

Rinneadh dul chun cinn le linn 2022 ar an staidéar a coimisiúnaíodh chun imscrúdú a dhéanamh ar thionchar COVID-19 ar oideachas mac léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Déantar iniúchadh sa taighde seo ar an tionchar ar thorthaí acadúla, sóisialta, mothúchánacha agus iompraíochta na mac léinn sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma. Tá dhá ghné i gceist – conas is fearr is féidir aghaidh a thabhairt ar riachtanais na ndaltaí tar éis na paindéime agus conas córas oideachais níos athléimní a dhearadh agus a ullmhú amach anseo. Tá trí chroíghné i gceist leis an staidéar: athbhreithniú ar litríocht idirnáisiúnta maidir leis an tionchar a bhíonn ag dúnadh scoileanna ar leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu; comhpháirt chainníochtúil ina ndéantar anailís ar shonraí ó bhunscoileanna agus ó iarbhunscoileanna agus ó scoileanna speisialta; agus comhpháirt cháilíochtúil, lena mbaineann bunscoileanna cás-staidéir, meánscoileanna agus scoileanna speisialta. Cuireadh torthaí tosaigh an staidéir taighde i láthair ag Comhdháil Taighde NCSE 2022, agus tá an tuarascáil le foilsiú in 2023. Cuireadh síneadh leis an staidéar chun an dara céim a chur san áireamh go dtí 2023.

Stair an Oideachais Speisialta in Éirinn os cionn 100 bliain á dhoiciméadú

Tá obair fós ar siúl ar leabhar faisnéise coimisiúnaithe maidir le céad bliain d'oideachas speisialta in Éirinn, 1922-2022, agus seolfar go foirmiúil é i bhfómhar 2023. Is éard a bhí i gceist leis an tionscadal athbhreithniú córasach ar fhoinní sonraí agus tá agallaimh ann le réimse príomhpháirtithe leasmhara. Tabharfaidh an leabhar forbhreathnú tarraingteach ar an tírdhreach speisialta oideachais le 100 bliain anuas go dtí an lá reatha, lena n-áirítear dátaí tábhachtacha, staitisticí, creataí reachtacha agus garspriocanna. Díríonn an leabhar ar leibhéil bhunscoile agus iar-bhunscoile, le béim ar sholáthar le blianta beaga anuas agus áirítear leis machnamh ar an gcomhthéacs reatha.

2.4.2 Taighde Nua

Meastóireacht ar Sheirbhísí Tosaigh an NCSE

Coimisiúnaíodh staidéar taighde nua chun meastóireacht sheachtrach a dhéanamh ar an gcaoi a gcuireann an NCSE a chuid seirbhísí túslíne ar fáil chun an tionchar atá aige i seomraí ranga ar fhoireann scoile, ar mhic léinn agus ar thuismitheoirí a chinneadh. Is é aidhm na meastóireachta seo tuiscint a fháil ar na tairbhí agus an tionchar atá ag ár seirbhísí agus aird a tharraingt ar réimsí ina bhféadfaí feabhas a chur orthu. Baineann an tionscadal le rannpháirtíocht dhian le réimse páirtithe leasmhara, lena n-áirítear bainistíocht scoile, foireann scoile, leanaí/daoine óga agus a dtuismitheoirí, gairmithe sláinte agus oideachais, agus baill foirne ón NCSE féin. Táimid ag súil go dtabharfaidh an mheastóireacht treoir dúinn maidir le creat a fhorbairt don todhchaí agus tomhas agus meastóireacht leanúnach ar thionchar na seirbhísí a chuirimid ar fáil. Beidh an chuid is mó den obair allamuigh ar siúl in 2023 agus táimid ag tnúth leis na torthaí a fhiosrú ar bhealach níos mionsonraithe ansin.

2.5 Comhdháil Taighde 2022

NCSE Ceann Taighde Jennifer Doran; Cathaoirleach an NCSE Joe Hayes; AntAire Oideachais Speisialta agus Cuimsithe Josepha Madigan; Príomhfheidhmeannach John Kearney ag Comhdháil Taighde an NCSE 2022.

Tionóladh an chomhdháil bhliantúil taighde NCSE ag Ionad Comhdhála Pháirc an Chrócaigh, Baile Átha Cliath, ar an 10 Samhain 2022. Imeacht i bpearsa a bhí san imeacht den chuid is mó, le sruth beo ar líne ar fáil do thoscairí chun freastal go fíorúil. Breathnaíodh ar dhá théama ag angcomhdháil: 'Oideachas agus Taithí Aistrithe i ndiaidh na Paidéime: Ag dul isteach i gcóras na hÉireann agus ag fágáil na scoile'.

Chuir Cathaoirleach NCSE Joe Hayes an chomhdháil i láthair agus thug an tAire Oideachais Speisialta agus Cuimsithe Josepha Madigan aitheasc fáilte roimh an gcomhdháil. Labhair Príomhfheidhmeannach NCSE, John Kearney, leis na toscairí ar an ábhar 'New Horizons the NCSE', ag teacht le leathnú amach anseo ar sheirbhísí NCSE. Chuir an tOllamh Emer Ring ó Choláistegan Smál, Luimneach, buaicphointe luath ar fáil dár leabhar atá le teacht dar teideal 'Charting a Century of Special Education in Ireland, 1922-2022'. Foilseoidh an NCSE an leabhar seo in 2023.

Príomhfheidhmeannach NCSE John Kearney agus an tAire Oideachais Speisialta agus Cuimsithe Josepha Madigan ag labhairt ag Comhdháil Taighde NCSE 2022.

Chláraigh os cionn 180 duine chun freastal ar an ócáid agus tugadh faoi deara go raibh tinreamh maith ann ar líne, agus 179 sruth gníomhach ar líne san iomlán. Bhí an chuid is mó in Éirinn (162), tháinig an chuid eile ón Ríocht Aontaithe, ón Eilvéis agus ó na Stáit Aontaithe. I meascna dtoscairí comhdhála bhí príomhoidí agus múinteoirí, taighdeoirí, tuismitheoirí, síceolaithe oideachais, grúpaí abhcóideachta, oifigigh rannacha, oifigigh rochtana, ionadaithe ceardchumainn múinteoirí agus teiripeoirí.

An tOllamh Emer Ring, Coláiste Mhuire gan Smál, Luimneach, ag roinnt sleachta as a leabhar atá le teacht ar chéad bliain d'oideachas speisialta in Éirinn, 1922-2022, arna choimisiúnú ag an NCSE.

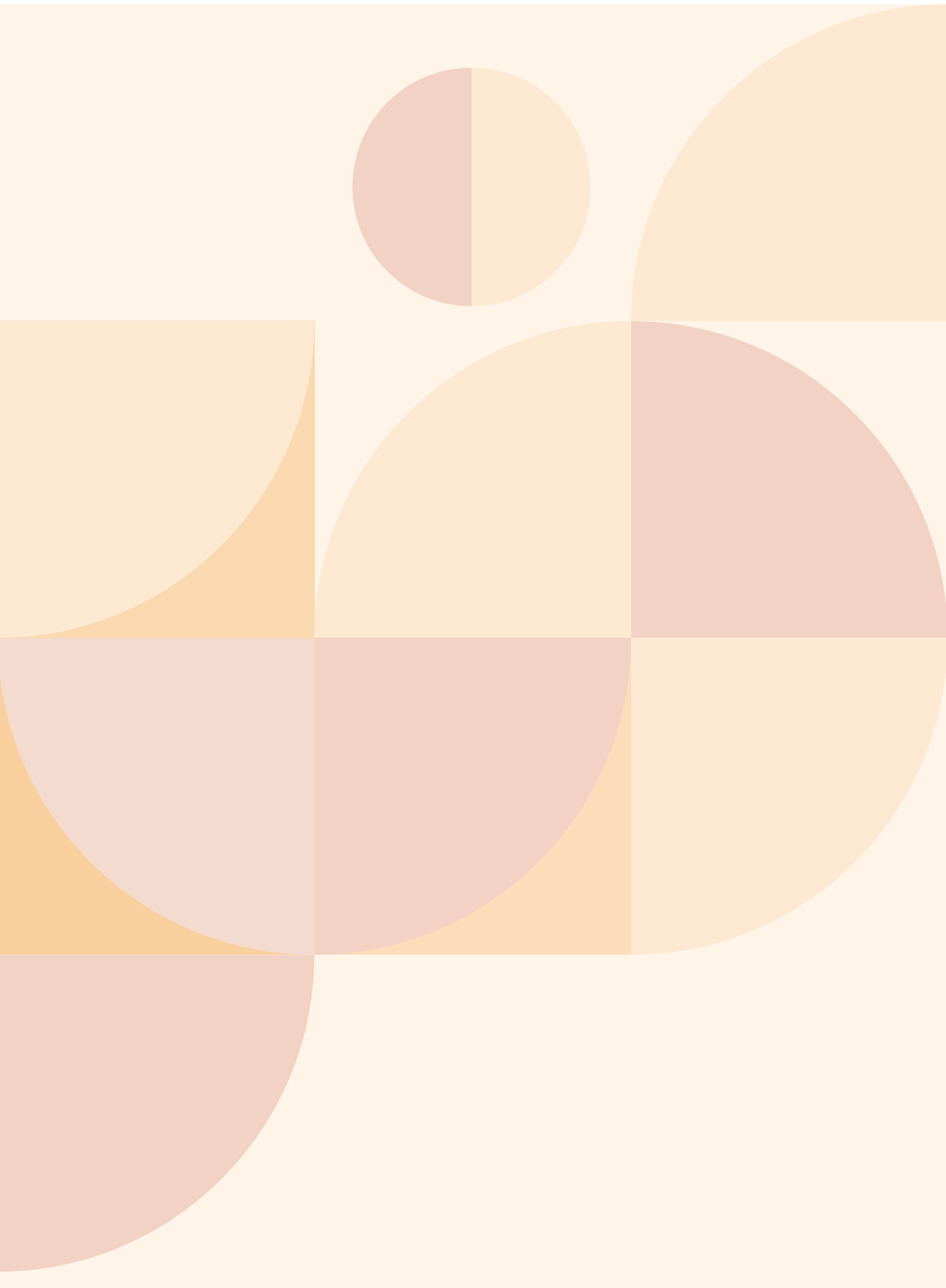
An Dr. Jennifer Symonds agus an tOllamh William Kinsella Scoil Oideachais UCD, an Dr Margarita Bilgeri, an Ghníomhaireacht Eorpach um Riachtanais Speisialta agus um Oideachas Cuimsitheach, agus Cathaoirleach an Choiste Taighde, an Dr. Peter Archer, ag Comhdháil Taighde NCSE 2022.

I seisiún na maidine bhí dhá chur i láthair ó shaineolaithe náisiúnta agus idirnáisiúnta maidir le gnéithe taighde agus beartais don oideachas in ábhar post-paindéimeach. Cuireadh torthaí tosaigh i láthair ó staidéar a choimisiúnaigh an NCSE maidir le tionchar COVID19 ar eispéiris foghlama agus oideachais leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, mar aon le forléargas ar an oideachas cuimsitheach agus ar an bpaindéim ó thaobh na hEorpa de.

An tOllamh Selina McCoy agus an Dr Eamonn Carroll, ESRI, láithreoirí ag Comhdháil Taighde an NCSE 2022.

Dhírigh seisiún an tráthnóna ar eispéiris aistrithe, dul isteach i gcóras na hÉireann agus fágáil na scoile. Chuimsigh trí chur i láthair gnéithe éagsúla den aistriú do dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Ar an gcéad dul síos, roinn staidéar taighde a choimisiúnaigh an NCSE na torthaí tosaigh chun mic léinn a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu a mhapáil agus a rianú tar éis dóibh an scoil a fhágáil. I measc na gcur i láthair eile bhí fáiltiú roimh riachtanais oideachais dídeanaithe, iarrthóirí tearmainn agus leanaí Úcránacha a tháinig go hÉirinn, agus freagairt dóibh, agus béim ar leith á leagan orthu siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.

Sprioc Straitéiseach 3

Cultúr eagraíochtúil
éifeachtach a fhorbairt
agus a chothabháil a
chomhlíonann gach
ceanglas rialachais
chorparáidigh agus rialála
agus a thacaíonn le
soláthar seirbhísí.

Sprioc Straitéiseach 3

Cultúr eagraíochtúil éifeachtach a fhorbairt agus a chothabháil a chomhlíonann gach ceanglas rialachais chorparáidigh agus rialála agus a thacaíonn le soláthar seirbhísí

3.1 Réamhrá

Le linn 2022, lean an NCSE ag forbairt ár n-eagraíochta lena chinntiú go raibh muid ag feidhmiú go héifeachtach agus i gcomhréir lenár gceanglais reachtúla, rialála agus rialachais go léir. Tugtar breac-chuntas sa rannán seo ar ár ngníomhaíochtaí sna réimsí seo i gcaitheamh na bliana.

I mí na Samhna 2022, d'fhógair an tAire Madigan infheistíocht shuntasach de bheagnach €13 mhilliún chun tacú le leathnú agus forbairt an NCSE chun tacú le hoideachas speisialta sa tír seo. Mar thoradh air sin, cuirfear athruithe spreagúla chun cinn ar fud an NCSE sna 12-18 mí amach romhainn, lena n-áirítear os cionn 160 ball foirne breise a earcú. Ag deireadh 2022, chuir an NCSE tús leis an bpleanáil don chlár leathnaithe a chuirfidh ar chumas an NCSE seirbhís níos fearr agus níos leithne a chur ar fáil do mhic léinn, do thuismitheoirí agus do scoileanna.

3.2 Comhdháil na Foirne

Tionóladh an chéad chomhdháil foirne i bpearsa ó phaindéim COVID-19 an 20 agus an 21 Meán Fómhair 2022, agus bhí níos mó ná 220 ball foirne i láthair. Ba é téama na comhdhála 'Ag machnamh siar agus ag breathnú chun cinn' agus bhí cur i láthair ó raon foirne NCSE agus páirtithe leasmhara seachtracha san áireamh, lena n-áirítear seisiúin ar cheachtanna ón tsamhail speisialta cigireachta oideachais, plé éascaithe le comhaltaí na Comhairle NCSE, raon seisiún oiliúna don fhoireann agus cur i láthair ar chlár taighde coimisiúnaithe an NCSE.

3.3 Fóram Comhchomhairleach

Téann an NCSE i dteagmháil leis an bhFóram Comhchomhairleach, arna cheapadh faoin Acht EPSEN, maidir le cúrsaí oideachais speisialta. Ceapann an Chomhairle suas le 17 gcomhalta tar éis próiseas comhairliúcháin forordaithe. Ina theannta sin, ceapann an tAire triúr comhaltaí. Feidhmíonn Leas-Chathaoirleach na Comhairle, Don Mahon, mar Chathaoirleach an Fhóraithe Comhchomhairleach.

Tháinig an fóram le chéile faoi dhó in 2022 – an 9 Meitheamh agus an 15 Samhain. Ba é cruinniú an fhóraithe i mí an Mheithimh 2022 an chéad uair a tháinig an fóram le chéile i bpearsa ó thosaigh paindéim COVID-19.

Ag na cruinnithe sin rinneadh breithniú ar líon leathan ábhar: guth leanaí agus daoine óga a leabú i scoileanna; an creat dearfach iompraíochta tacaíochta mar uirlis do scoileanna; athbhreithniú ar EPSEN ag an Roinn Oideachais; comhairliúchán le haghaidh cairt chustaiméirí nua agus plean gníomhaíochta NCSE; machnamh ar nuálaíocht in oideachasbodhar an 21 dhaois le béim ar Dhearadh Uilíoch don Fhoghlaim sa seomra ranga; agus caighdeán deartha foirgneamh scoile lena n-ionchorpraítear Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim.

Tá ballraíocht an Fhórait ag freastal ar chruinnithe 2022 liostaithe thíos.

Fóram Comhchomhairleach an NCSE		
Comhaltaí arna gceapadh ag an gComhairle		Tinreamh
Fidelma Brady	Ceann Oideachais, Down Syndrome Ireland	2
Feargal Brougham	Iar-Uachtarán, Eagraíocht Náisiúnta Múinteoirí na hÉireann (INTO)	1
Miriam Colum	Léachtóir Sinsearach & Ceann na Roinne Cuimsithe, RE & Saol na Mac Léinn, Institiúid Oideachais Marino	1
Marina Cusack	Comhordaitheoir riachtanas speisialta oideachais in iarbhunscóil	1
Lorraine Dempsey	Cathaoirleach Cuimsithe Éireann	1
Padraig Flanagan	Príomhoide, iarbhunscóil	0
Margaret Flood	Oifigeach Oideachais ⁸ , An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM)	1
Martin Gallen	Síceolaí sinsearach oideachais, Bord Oideachais agus Oiliúna Dhún na nGall	2
Paddy Greally	Bainisteoir seirbhísí do leanaí ar scor, Bráithre na Carthanachta	2
Ann Higgins	Príomhoide, scoil speisialta	1
Patricia McCarthy	Cuimsiú san oideachas agus sa tsochaí, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath	1
Anne Melly	Speisialtóir i Seirbhísí Míchumais, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS)	2
Anna Ní Chartúir	Comhordaitheoir riachtanas speisialta oideachais, bunscóil Ghaeltachta	0
Gerard O'Carroll	Léachtóir san áireamh, Institiúid Teicneolaíochta, Trá Lí	0

8 Ó 2022 i leith, Léachtóir san oideachas cuimsitheach agus speisialta in Ollscoil Mhá Nuad

Fóram Comhchomhairleach an NCSE		
Comhaltaí arna gceapadh ag an gComhairle		Tinreamh
Maeve O'Reilly	Comhairleoir beartais agus gnóthaí poiblí sinsearacha, an tÚdarás Náisiúnta Míchumais (NDA)	2
Tracie Tobin	Príomhoide, Bunscoil DEIS	1
Madeline Hickey	Ceannaireacht Speisialtóra — Céadfach, Beartas agus Cleachtas, NCSE	2
Comhaltaí arna gceapadh ag an Aire Oideachais		Tinreamh
Christine Chapple	Stiúrthóir Réigiúnach Polasaí Oideachais agus Cuimsithe Speisialta, An tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS)	0
Kenny Noonan*	Príomhoifigeach Cúnta, An Roinn Oideachais	2
Paul Stevens	Cigire Rannach, An Roinn Oideachais	1

* D'fhreastail Brendan Doody, Príomhoifigeach, An Roinn Oideachais ar chruinniú amháin thar ceann Kenny Noonan.

3.4 Comhairle an NCSE

Comhairle NCSE 2019-22: Cúl ró (ó chlé): Antoinette Nic Gearailt, Dharragh Hunt, Eamon Clavin, Angela O'Neill, Anne Tansey, agus Pat Goff. An ró tosaigh (ó chlé): Don Mahon, Peter Archer, Deirbhile Nic Craith, Joe Hayes (cathaoirleach), Clodagh Ní Mhaoilchiaráin, agus Áine Lynch. Tús: Eileen Daly.

Is é ár n-údarás rialachais Comhairle na Comhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta. Is é an tAire Oideachais a cheapann é faoi Alt 21 d'Acht EPSEN, 2004. Chuaigh téarma oifige an chathaoirligh agus ghnáthchomhaltaí na Comhairle in éag an 31 Nollaig 2022.

Tá an Chomhairle, a bhfuil a cuid feidhmeanna leagtha amach in alt 20 den Acht EPSEN, freagrach don Aire Oideachais agus freagrach as dea-rialachas a chinntiú. Tá a chuid oibre agus freagrachtaí leagtha amach in Acht EPSEN agus sa Treoir um Rialachas Corparáideach do Chomhaltaí na Comhairle, ina leagtar amach go sonrath ábhair atá curtha i leataobh don chomhlacht. Tá a ghnó agus a dhualgais leagtha amach tuilleadh i dTearmaí Tagartha agus Buan-Orduithe na Comhairle. I measc na mbuanmhíreanna a bhreithnigh an Chomhairle tá:

- ▶ dearbhú leasanna
- ▶ tuarascálacha ó choistí
- ▶ tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta
- ▶ tuarascáil ar fheidhmíocht
- ▶ nithe forchoimeáda, agus
- ▶ athbhreithniú ar rioscaí a bhaineann le NCSE

Déanann an príomhfheidhmeannach bainistiú agus rialú go ginearálta ar fhoireann, riarachán agus gnó na Comhairle mar atá leagtha amach in alt 24 den Acht EPSEN. Is é an príomhoifigeach feidhmiúcháin agus an fhoireann ardbhainistíochta atá freagrach as bainistíocht, rialú agus treo rialta an NCSE ó lá go lá.

Tá an Chomhairle freagrach as an bplean bliantúil agus na ráitis airgeadais a ullmhú. Deimhniú go bhfuil léargas fíor agus cothrom ar fheidhmíocht airgeadais agus staid an NCSE in 2022 curtha ar fáil inár gcuntais bhliantúla iniúchta a fhoilsítear ar leithligh.

Mar a cheanglaítear faoin gCód Cleachtais do Rialachas Comhlachtaí Stáit, rinne an Chomhairle athbhreithniú ar a feidhmíocht agus ar fheidhmíocht a coistí i rith na bliana. Rinne an NCSE meastóireacht sheachtrach ar éifeachtacht Chomhairle an NCSE agus a cuid Coistí. Áiríodh sa mheastóireacht athbhreithniú deisce, suirbhé ar chomhaltaí agus cruinnithe le comhaltaí, agus cuireadh tuarascáil ar fáil don Chomhairle lena breithniú.

Tháinig an Chomhairle le chéile naoi n-uaire le linn 2022 agus sa tábla seo a leanas tá sonraí maidir le comhaltaí aonair agus maidir lena bhfreastal.

Comhaltas Chomhairle an NCSE le linn 2022		
Ainm	Sonraí	Tinreamh
Joe Hayes,* <i>Cathaoirleach</i>	Iar-ambasadóir na hÉireann chuig an tSín, chuig an Danmhairg agus chuig an Íoslainn, chuig Poblacht na Seice agus chuig an Úcráin, agus chuig Singeapór, an Indinéis, na hOileáin Philipíneacha, Brúiné agus Tíomór Thoir dá bharr sin	8
Don Mahon,* <i>leaschath- aoirleach</i>	Iar-phríomhchigire cúnta sa Roinn Oideachais (DE)	8
Peter Archer	Iar-phríomhoifigeach feidhmiúcháin an Fhorais Taighde ar Oideachas	7
Eamon Clavin	Iarchigire Rannach sa Roinn Oideachais (DE)	8
Angela O'Neill	Bainisteoir Ginearálta Seirbhísí Meabhairshláinte, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	7
Eileen Daly	Oifigeach míchumais breisoideachais agus ardoideachais agus cleachtóir gairmthreorach	5
Pat Goff	Leas-Phríomhfheidhmeannach Líonra Príomhoidí Bunscoile na hÉireann (IPPN)	9
Dharragh Hunt	Comhairleoir beartais agus gnóthaí poiblí, An tÚdarás Náisiúnta Míchumais	9
Áine Lynch*	Príomhfheidhmeannach, Comhairle Náisiúnta na dTuismitheoirí Bunbhrainse	7
Clodagh Ní Mhaoilchiaráin	Príomhoide, Gaelscoil Bhaile Brigín	7
Deirbhile Nic Craith	Iar-Ardrúnaí Cúnta agus Stiúrthóir Oideachais agus Taighde le hEagraíocht Náisiúnta Múinteoirí na hÉireann (INTO).	8
Antoinette Nic Gearailt*	Iar-Uachtarán Chumann na Scoileanna Pobail agus Cuimsitheacha (ACCS)	8
Anne Tansey*	Stiúrthóir na Seirbhíse Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS), seirbhís shíceolaíoch na Roinne Oideachais (DE)	7

Tá na comhaltaí sin a bhfuil a n-ainmneacha luaite le réiltín * ag fónamh don dara téarma as a chéile ar an gComhairle.

Coistí na Comhairle

Chruthaigh an Chomhairle cúig Choiste (Coiste Iniúcháireachta agus Riosca, Coiste Airgeadais, Príomh-Coiste Feidhmíochta Feidhmiúcháin, Coiste Taighde, Coiste Straitéise agus Beartais) faoi Alt 33 den Acht EPSEN. Déanann na Coistí sin tuarascáil i gcomhréir lena dtéarmaí tagartha agus treoirlínte rialachais arna gcinneadh ag an gComhairle. Fónann gach comhalta acu ar Choiste amháin nó níos mó. I gcás an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca, tá cathaoirleach seachtach ceaptha ag an gComhairle a bhfuil taithí chuí aige.

Iniúchadh agus Riosca (ceithre chruinniú)	Tinreamh
Lisa Campbell, <i>cathaoirleach</i>	4
Peter Archer	4
Don Mahon	4
Antoinette Nic Gearailt	4

Airgeadas (sé chruinniú)	Tinreamh
Antoinette Nic Gearailt, <i>cathaoirleach</i>	6
Eileen Daly	4
Pat Goff	6
Deirbhile Nic Craith	6

Feidhmíocht an Phríomhfheidhmeannaigh (dhá chruinniú)	Tinreamh
Joe Hayes, <i>cathaoirleach</i>	2
Peter Archer	2
Antoinette Nic Gearailt	2

Taighde (trí chruinniú)	Tinreamh
Peter Archer, <i>cathaoirleach</i>	3
Dharragh Hunt	3
Áine Lynch	2
Anne Tansey	2

Straitéis agus Beartas (sé chruinniú)	Tinreamh
Don Mahon, <i>cathaoirleach</i>	6
Eamon Clavin	6
Angela O'Neill*	3
Clodagh Ní Mhaoilchiaráin	6

* Ceapadh Angela O'Neill ar an gCoiste S&B ag cruinniú de chuid an Choiste ar an 23 Feabhra 2022.

3.5 Rialachas

Bainistíocht Feidhmíochta

Clúdaíonn an Ráiteas Straitéise NCSE an tréimhse 2022-24⁹. Rinne an Chomhairle plean oibre bliantúil do 2022 bunaithe ar an straitéis a fhorbairt agus a fhormheas i mí na Nollag 2021 agus rinneadh athbhreithniú ar an dul chun cinn gach ráithe, mar aon leis na rioscaí gaolmhara. Tháinig an Chomhairle ar chomhaontú maidir le Clár Riosca do 2022, ar mholadh ón gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca, tar éis an athbhreithnithe bhliantúil ar ár gClár Riosca 2021.

Cuntais Bhliantúla

Déanann an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúchadh ar chuntais bhliantúla an NCSE agus, tar éis iniúchta, cuirtear faoi bhráid an Aire iad agus ansin leagtar faoi bhráid an Oireachtais iad agus foilsítear iad ar shuíomh gréasáin an NCSE. Déantar na cuntais bhliantúla a thíolacadh agus a fhoilsiú ar leithligh ón tuarascáil seo. Foilsíodh Cuntais 2021 ar ár suíomh gréasáin in 2022.

Táthar ag súil go gcuirfeadh cuntais bhliantúla 2022 faoi bhráid an Aire in 2023 go dtí go gcríochnófar an t-iniúchadh.

Daingniú ar Chomhlíonadh Cheanglais an Chóid Chleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit

Ghlac an NCSE an Cód Cleachtais do Rialachas Comhlachtaí Stáit a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i mí Lúnasa 2016. Ceanglaítear ar gach gníomhaireacht ceanglais iomlána an chóid a chomhlíonadh, lena n-áirítear iarscríbhinní a rinneadh le déanaí, luach saothair agus cothromaíocht inscne, éagsúlacht agus cuimsiú. Sonraítear in Aguisín 1 na dearbhuithe ar chomhlíonadh an chóid NCSE.

9 D'fhorghas an Chomhairle Ráiteas Straitéise an NCSE (2022-24) in 2022. Le fógra an Rialtais go bhfuil maoiniú breise ann chun tacú le leathnú na seirbhísí NCSE i mí na Samhna 2022, tá an Ráiteas Straitéise á athbhreithniú faoi láthair agus foilseofar leagan nua in 2023.

Ina theannta sin, in 2022, rinne NCSE athbhreithniú inmheánach ar chomhlíonadh an Chóid, a thug an Chomhairle dá haire. Leanann an NCSE de bheith ag cloí leis an gCód. Tá mír amháin ann a éilíonn nuashonrú — chuaigh an Chairt Chustaiméirí agus an Plean Gníomhaíochta reatha in éag ag deireadh 2021. Táimid ag obair ar Chairt agus Plean nua, a léireoidh an eagraíocht leathnaithe agus torthaí tosaigh na meastóireachta ar sheirbhísí túslíne an NCSE.

An tAcht um Brústocaireacht a Rialáil, 2015

Is oifigeach poiblí ainmnithe faoin Acht seo príomhfheidhmeannach an NCSE.

Cosaint Sonraí

Rinne NCSE naoi n-iarratas ar rochtain a phróiseáil in 2022, i gcomhréir leis an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS) agus le Ráiteas Cosanta Sonraí an NCSE ag <http://www.ncse.ie/ncse-data-protection>. Tugadh beartas agus nósanna imeachta cosanta sonraí an NCSE cothrom le dáta in 2022, agus tá siad faoi réir iniúchadh inmheánach leanúnach faoi láthair.

Tuairiscíodh trí eachtra sonraí d'Oifigeach Cosanta Sonraí an NCSE a bhain le ríomhphost neamhaireach chuig faighteoirí neamhbheartaithe: glacadh céimeanna maolaitheacha agus measadh go raibh an leibhéal riosca íseal go híseal. Tugadh aghaidh ar an gceist seo mar chuid de sheisiún oiliúna foirne le linn na comhdhála foirne.

Aguisíní

Aguisín 1

Dearbhú ar Chomhlíonadh Cheanglais an Chóid Chleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016

Córas Rialaithe Inmheánaigh an NCSE (SIC)

Tá an Chomhairle freagrach as a chinntiú go ndéantar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh a chothabháil agus a oibriú i gcomhréir leis an gCód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 agus as athbhreithniú bliantúil a dhéanamh ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha, lena n-áirítear rialuithe airgeadais, oibriúcháin agus comhlíontachta agus próisis agus nósanna imeachta bainistíochta riosca. Tá an córas rialaithe inmheánaigh, a thagann le treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm sa NCSE don bhliain dar críoch 31 Nollaig, 2022. Cuirtear deimhniú ar an athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht Chóras Rialaithe Inmheánaigh an NCSE in 2022 ar fáil i gcuntais iniúchta an NCSE a fhoilsítear ar leithligh.

Sceideal na bhFeidhmeanna Cúlchoimeádta agus na bhFeidhmeanna Tarmligthe

D'aontaigh an Chomhairle sceideal foirmiúil d'ábhair shonracha atá forchoimeádta di go sonrach chun cinneadh a dhéanamh a treo agus a rialú cuí ar an NCSE a chinntiú. Tá sceideal na dtoscaireachtaí don Phríomhfheidhmeannach comhaontaithe ag an gComhairle freisin. Tugadh an dá sceideal sin cothrom le dáta in 2022; tá tuilleadh sonraí ar fáil sna cuntais iniúchta a fhoilsítear ar leithligh agus in Aguisíní na Treorach um Rialachas Corparáideach do chomhaltaí na Comhairle atá ar fáil ar shuíomh gréasáin an NCSE.

Comhlíonadh Cánach agus Rialála

Ní dhearnadh aon chumarsáid maidir le neamhchomhlíonadh cheanglais na n-údarás rialála nó cánach maidir le hábhar ar bith. Níl an NCSE ar an eolas faoi aon neamhchomhlíonadh iarbhir nó féideartha le dlíthe nó rialacháin a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar ár ráitis airgeadais.

Polasaí Taistil NCSE

Tá polasaí an rialtais maidir le taisteal gnó á chomhlíonadh ar gach bealach. Tá a pholasaí taistil agus a nósanna imeachta forbartha agus cothabhála ag an NCSE de réir riachtanais an Rialtais.

Polasaí Soláthair

Tá polasaí an Rialtais maidir le soláthar poiblí á chur i bhfeidhm sa NCSE mar aon le cloí le rialacha agus nósanna imeachta an chóid caiteachais phoiblí.

Baineann an NCSE leas as socruithe seirbhíse comhroinnte agus as conarthaí íostarraingthe lárnacha, lena n-áirítear iad siúd a bhunaigh an Oifig um Sholáthar Rialtais nuair is féidir.

Diúscairt Sócmhainní

Comhlíonann diúscairt sócmhainní ag an NCSE go hiomlán na ceanglais atá leagtha síos sa Chód Cleachtais.

Nuacht agus Imeachtaí

Tá polasaí agus nósanna imeachta comhaontaithe ag an NCSE chun déileáil le nochtuithe cosanta i gcomhréir leis an Acht um Nochtadh Cosanta (2014). Rinneadh an treoir agus na nósanna imeachta a nuashonrú go deireanach i mí na Nollag 2021. Níor tarraingíodh anuas aon saincheisteanna faoin nós imeachta sin in 2022.

Cosaint Leanaí

Tá nósanna imeachta agus treoirlínte forbartha ag an NCSE don fhoireann maidir le cosaint leanaí agus cúrsaí leasa leanaí mar chuid de na ceanglais nua a achtaíodh in 2017 faoin Acht um Thús Áite do Leanaí, 2015. Tá treoirlínte an NCSE ar fáil ar ár suíomh gréasáin ag www.ncse.ie. Rinneadh aon ní a tarraingíodh ar ár n-aird in 2022 a phríoiseáil de réir ár nósanna imeachta.

Iníúchadh

Tá feidhm iniúcháireachta inmheánaí bunaithe ag an NCSE agus tá cairt iniúcháireachta inmheánaí comhaontaithe aici. Tá Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ceaptha ag an gComhairle le téarmaí tagartha comhaontaithe lena n-áirítear formhaoirseacht ar fheidhm an iniúchta inmheánaigh, bainistíocht riosca agus athbhreithniú ar na dréachtchuntais bhliantúla.

Cothromaíocht Inscne na Comhairle

In 2022, ba mhná iad 7 gcinn den 12 Ghnáthchomhalta den Chomhairle NCSE. Tá sé sin i gcomhréir leis an gceanglas maidir le cothromaíocht inscne 40 %, mar a leagtar amach san Iarscríbhinn nua maidir le Cothromaíocht Inscne, Éagsúlacht agus Cuimsiú (2020), mar fhorlíonadh ar an gCód Cleachtais atá ann cheana maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016).

Tuairisciú Bliantúil Éifeachtúlachta Fuinnimh

In 2022, thuairiscigh an NCSE feidhmíocht fuinnimh na heagraíochta in 2021 d'Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann mar a éilítear faoi rialacháin AE. D'éirigh leis an NCSE coigilt fuinnimh 31 % a bhaint amach in 2021. Leanann an NCSE de dhul chun cinn a rianú i dtreo sprioc 2030 a leagtar amach san Acht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú) 2021. Cuireann an Plean um Ghníomhú ar son na hAeráide 2023 (CAP 23) plean mionsonraithe ar fáil chun gníomhaíocht chinntitheach a dhéanamh chun laghdú 51 % ar astaíochtaí gás ceaptha teasa foriomlána a bhaint amach faoi 2030 mar atá geallta i gClár an Rialtais agus sa reachtaíocht.

Leanann an NCSE de bheith ag idirchaidreamh agus ag obair lenár gcomhghleacaithe san OPW agus san ÚFIÉ chun an sprioc seo a bhaint amach.

Cuirtear na sonraí le haghaidh 2021 ar fáil thíos agus cuirtear i gcomparáid iad le figiúirí 2020 a tuairiscíodh roimhe seo.

Tábla A1.1: Forléargas ar Úsáid Fuinnimh an NCSE 2021 agus 2020

Cineál Fuinnimh	Aonaid	2021	2010
Leictreachas	MWh	112	192
Teirmeach	MWh	165	210
In-athnuaite	MWh	0	0

Aguisín 2

Foireann NCSE

Grád	Baill foirne i ndiaidh dheireadh 2022
Státseirbhísigh	
Príomhfheidhmeannach	1
Príomhoide	5
Bainisteoirí réigiúnacha	5
Luaidhe Speisialtóra	5
Príomhoide Cúnta	7
Bainisteoirí foirne	10
Cleachtóirí iompraíochta	4
Teiripeoirí saothair	4
Teiripeoirí urlabhra agus teanga	10
Bainisteoir Teiripí	2
Eagraithe riachtanas speisialta oideachais (SENO)	60.5
Oifigh feidhmiúcháin níos airde	8
Oifigeach Riaracháin	1
Oifigh feidhmiúcháin	8
Oifigh chléireachais	14
Intérneach	0
Fo-iomlán (státseirbhísigh)	144.5
Comhairleoirí	44
Múinteoirí ar cuairt	42
Fo-iomlán (seirbhísigh phoiblí)	86
IOMLÁN	230.5

Aguisín 3

Faisnéis Staidrimh maidir le Leithdháiltí agus Ranganna Speisialta do na Blianta Acadúla 2011/12 go 2021/22

Faisnéis Staidrimh le haghaidh 2012/13 go 2021/22

Soláthraítear i dTáblaí A3.1-4 na sonraí treochta do na scoilbhlianta 2012/13 go 2021/22, i ndáil le gníomhaíocht leithdháilte acmhainní NCSE.

- ▶ Tá sonraí maidir le rolluithe speisialta scoileanna curtha ar fáil ag Bunachar Sonraí Ar Líne na Roinne Oideachais do Bhunscoileanna (POD).
- ▶ Tá sonraí maidir le leithdháiltí SET curtha ar fáil ag an Rannóg Oideachais Speisialta, an Roinn Oideachais.
- ▶ Soláthraíonn Córas Riaracháin Speisialta Oideachais (SEAS) an NCSE na sonraí eile go léir.

Tábla A3.1: Iarratais faighte ó scoileanna ar rochtain ar acmhainní breise

Cineál na nIarratas	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Iompar	2,520	2,787	3,289	3,423	3,460	3,597	3,847	4,302	4,366 ¹⁰	5,417
Teicneolaíocht Chúnta	2,721	2,882	2,928	3,564	4,686	4,157	4,453	5,510	5,481	6,572
Iomlán na nIarratas	5,241	5,669	6,217	6,987	8,146	7,754	8,300	9,812	9,847	11,989

Tábla A3.2: Acmhainní oideachais speisialta arna leithdháileadh ar scoileanna ag an NCSE

Cineál Poist	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
CCN	10,503	10,671	11,174	11,984	13,006	14,063	15,030	16,125	17,117	18,113
Clár na dToghthóirí	–	–	–	–	–	13,395	13,436	13,529	13,620	13,765
Múinteoirí scoile speisialta	1,078	1,060	1,135	1,159	11,979	1,205	1,223	1,231	1,240	1,282
Múinteoirí ranga speisialta	695	823	956	1,136	1,304	1,480	1,663	1,865	2,103	2,456

¹⁰ Taifeadadh líon beag iarratas ar iompar scoile don scoilbhliain 2020/21 don scoilbhliain 2019/20. Dá bhrí sin, déantar róthuariscíú beag ar na hiarratais ar iompar in 2019/20 agus rinneadh tearcthuairiscíú orthu in 2020/21. Baineann sé seo freisin le sonraí a tuairiscíodh don scoilbhliain 2019/20 i dTuarascáil Bhliantúil an NCSE do 2020.

Tábla A3.3: Líon na mac léinn a fuair tacaíocht i Rang Speisialta agus i Scoileanna Speisialta

Mic léinn	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Ranganna speisialta	3,684	4,353	4,706	5,472	6,393	7,390	8,410	9,259	10,436	12,289
Scoil speisialta	7,023	7,127	7,170	7,350	7,426	7,519	7,722	7,856	7,899	8,183

Tábla A3.4: Bunscoileanna Ranganna Speisialta de réir cineáil

Bunscoileanna Cineál an Ranga	Líon na Ranganna Speisialta de réir Bliana				
	2010	2015	2020	2021	2022
<i>Luath-Idirghabháil Uathachais</i>	21	71	135	133	151
<i>Uathachas</i>	214	482	1,000	1,217	1,463
<i>Neamhoird mhothúchána/iompair</i>	1	4	7	6	5
<i>Bodhar, Crua Éisteachta</i>	7	9	13	14	17
<i>Inis dúinn, le do thoil...</i>	0	1	1	1	1
<i>Míchumas Foghlama Ginearálta Éadrom</i>	28	35	39	39	37
<i>Míchumas Foghlama Ginearálta Measartha</i>	7	11	23	25	24
<i>Il-mhíchumas</i>	8	13	19	23	24
<i>Trom/Profound General Learning Disability</i>	5	7	9	9	8
<i>Sainriachtanais Foghlama</i>	13	13	13	13	13
<i>Neamhord Teanga Forbartha¹¹</i>	52	59	63	64	64
lomlán	356	705	1,322	1,544	1,807

11 Tugadh Neamhord Sainiúil Urlabhra agus Teanga (SSLD) ar Neamhord Forbartha Teanga (DLD) roimhe seo.

Tábla A3.5: Ranganna Speisialta Iar-Bhunscoile de réir Cineál

Plean Gníomhaíochta don Oideachas Cineál an Ranga	Líon na Ranganna Speisialta de réir Bliana				
	2010	2015	2020	2021	2022
<i>Uathachas</i>	65	189	435	524	653
<i>Neamhoird mhothúchána/iompair</i>	2	2	3	3	3
<i>Bodhar, Crua Éisteachta</i>	2	5	5	5	7
<i>Míchumas Foghlama Ginearálta Éadrom</i>	9	11	14	14	14
<i>Míchumas Foghlama Ginearálta Measartha</i>	11	25	45	46	49
<i>Il-mhíchumas</i>	3	5	12	13	13
<i>Trom/Profound General Learning Disability</i>	0	0	1	1	1
<i>Dall/Vision Lagaired</i>	0	0	2	2	2
Iomlán	92	237	517	608	742

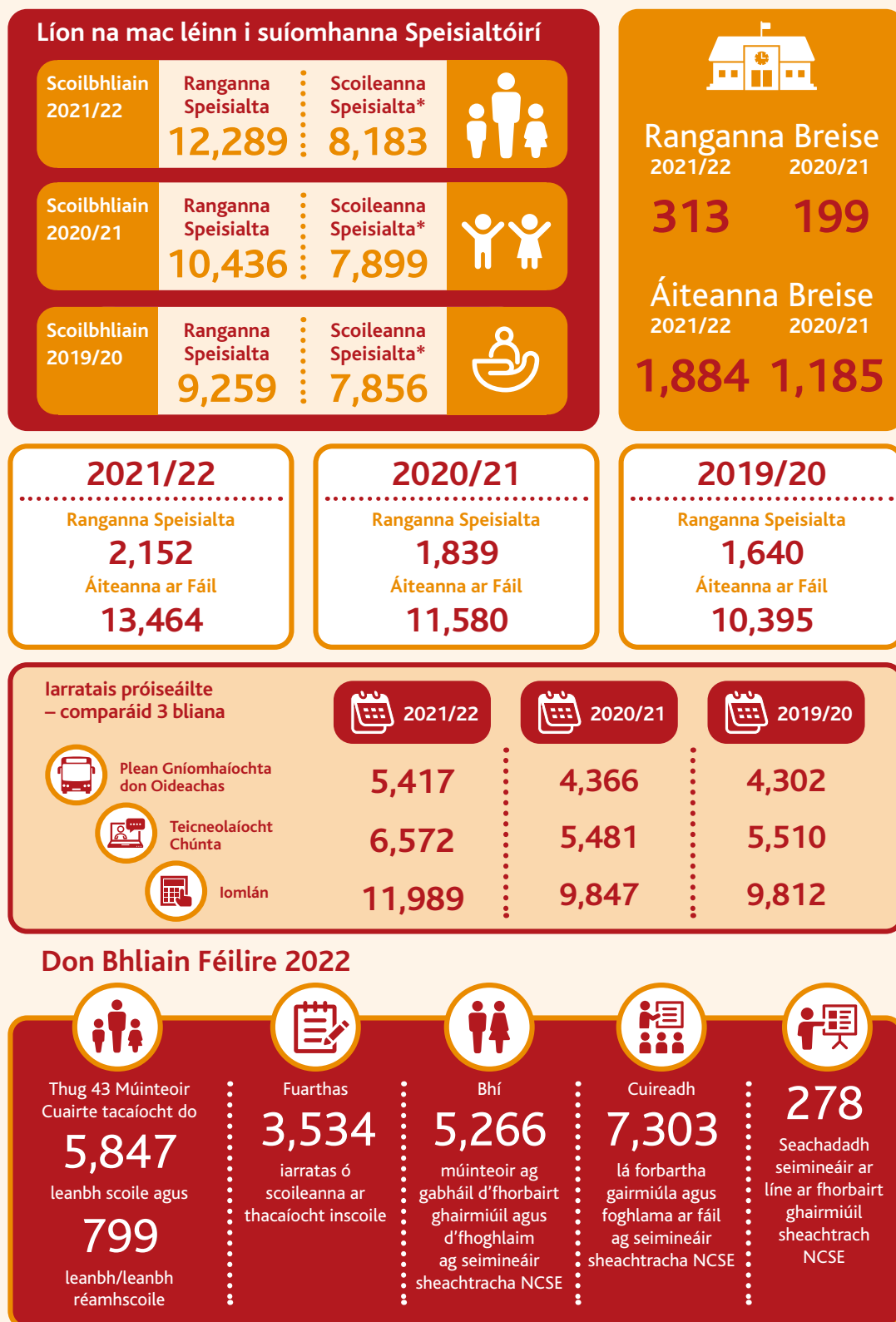
Aguisín 4

Gluais na nAcrainmneacha a úsáidtear

OCAÍOCHTAÍ	Cumann na Scoileanna Pobail agus Cuimsitheacha
AoN	Measúnú ar an riachtanas is gá
CES	Straitéis Chuimsitheach Fostaíochta
CPD	Forbairt ghairmiúil leanúnach
DE	An Roinn Oideachais
DSM	Lámhleabhar diagnóiseach agus Staitistiúil Neamhoird Mheabhrach
EASNIE	An Ghníomhaireacht Eorpach um Riachtanais Speisialta agus um Oideachas Cuimsitheach
EBD	Suaitheadh mothúchánach/neamhord iompraíochta
ELC	Ionad Luathfhoghlama
EPSEN	An tAcht um Oideachas do Dhaoine a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu, 2004
ERT	Foirne Réigiúnacha Feabhsaithe
FSS	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte
ISTEACH	Eagraíocht Náisiúnta Múinteoirí na hÉireann
ISTP	Tacaíocht do Theiripe in-Scoile
ITE	Oideachas tosaigh múinteoirí
NCSE	An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta
NEPS	An tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais
OT	Teiripeoir saothair
PLC	Curaclam Teanga na Bunscoile
SENO	Eagraí riachtanas speisialta oideachais
SER	Athbhreithniú Eisceachtúil CCN
SOCRAIGH	Múinteoir Oideachais Speisialta
SIC	Córas Rialaithe Inmheánaigh
SIM	An tSamhail Chuimsithe Scoile
CCN	Cúntóir riachtanas speisialta
SLT	Teiripeoir urlabhra agus teanga
TPL	Foghlaim Ghairmiúil na Múinteoirí
VT	Múinteoir ar Cuairt

Aguisín 5

Grafaic Faisnéise ar Phríomhstaitisticí NCSE

* Sonraí san áireamh do Scoileanna Speisialta a fhaigheann tacaíocht ón NCSE

Nótaí

© NCSE 2023

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta

1-2 Sráid an Mhuilinn
Baile Átha Troim
Co. na Mí

T: 01 6033200

www.ncse.ie